

รายงานการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญ

ครั้งที่ ๔๗

วันเสาร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ณ พระที่นั่งอภิเศกดุสิต

เริ่มประชุมเวลา ๘.๐๐ นาฬิกา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๑ คน
เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุม ข้าพเจ้ามีเรื่องที่จะแจ้งให้ทราบ
คือว่ามาตรา ๑๘ กับ ๑๗ ทวิ เมื่อวานนี้ได้แจ้งให้ท่านทราบแล้วว่าเลื่อนไป
พิจารณาในวันจันทร์ แต่มีมติกรมวิชาการขอแจ้งร่างใหม่แทนร่างเก่า ซึ่งได้
แจ้งไปเมื่อวานนี้ ขอให้ถือร่างใหม่เป็นฉบับที่ถูกต้อง พิจารณาต่อไป
มาตรา ๒๕ คำว่า นายของมีอันฯ ขอเพิ่มเรียกค่าเสียหาย ไม่ได้มา ไม่อยู่
แต่ก็ไม่ได้มอบหมายให้ผู้ใดมาชี้แจงตามที่บอกกันมา ไม่มีผู้ใดมาชี้แจง วัน
นี้แต่ที่ประชุมจะเห็นเป็นอย่างอื่นไม่ได้มาชี้แจงและไม่ได้อธิบายใครไว้
ตามที่บอกกันมา ถ้าที่ประชุมไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าให้ผ่านไป นายเทพ
ขอเพิ่มคำว่า "ทันที"

นายเทพ ไซตันจิต : ข้าพเจ้าขอเพิ่มวรรค ๒ ของมาตรา ๒๕
คือข้อความว่า "ผู้ถูกคุมขังย่อมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ
เป็นการเฉพาะคดีของตน" ทันทขอเพิ่มนัยเพื่อจะให้มัน ได้ผลแต่การเขียน
นี้ และแก้ของถูกขบให้ไปประโยชน์ของมัน เพราะถ้าหากว่าไม่เพิ่มด้วย
ปฏิบัตของเจ้าหน้าที่จะพบได้เมื่อไรไม่แน่นอน ฉะนั้นเพื่อให้รัดกุมและได้ผล
ยิ่งขึ้น จึงเขียนคำว่า "ทันที" ได้ไปเสียด้วย

LIRT

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ กรมราชการ : ที่กรมราชการไม่ได้
ได้ว่าให้พิมพ์เมื่อไร ก็ให้เป็นเรื่องที่จะปฏิบัติกันได้ตามสมควร ทั้งนี้การพบ
กันทั้งนี้บางที่การพบกันที่ประโยชน์ไม่มีหรือออก ต้องให้จับต้องให้ตามบ้างตาม
พอสมควร แล้วทนายความไปพบจึงจะมีประโยชน์ นอกจากนั้นถ้าเราเขียน
ลงไปว่าให้พิมพ์ทันทีที่ทนายความว่าพบได้ครั้งเดียวทันทีเท่านั้นเอง คือจากนั้น
ไปพบอีกไม่ได้แล้ว ถ้าเราฟังไว้อย่างนั้นก็แปลว่าพบได้ตามความจำเป็นของเขา
ซึ่งอาจจะเป็น ๒-๓ ที่อะไรก็ได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าจะได้คำว่า "ทันที" ลงไป
จะเสียประโยชน์ในข้อนี้มากทีเดียว

นายเทพ โชติสุขิต : ถ้าหากว่าเช่นนั้นท่านจะปรารถนาจะยอม
กับข้าพเจ้าได้ไหม ข้าพเจ้าจะขอตั้งคำว่า "โดยไม่มีชกซ้ำ" ออก และ "ผู้ถูก
คุมขังออกมาได้โดยไม่มีชกซ้ำ" แทนทันทีของข้าพเจ้า ถ้าหากว่าท่านต้องการ
ผล ถ้าไม่ประสงค์ข้าพเจ้าก็ขอถอน

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ กรมราชการ : ถ้าจะแก้อย่างท่าน
ว่าก็คงเสียประโยชน์ "โดยไม่มีชกซ้ำ" ก็ให้พิมพ์ครั้งเดียว คือไปก็พิมพ์ไม่ได้
อีกแล้ว ชกซ้ำไปแล้ว

๘.๑๕ นาฬิกา

นายจาง โจภักดิ์ : ด่าหับมาตรา ๒๘ ข้าพเจ้าขอเพิ่มเติมบรรทัด
๑๐ บรรทัดท้ายว่า เมื่อศาลตั้งปล่อยผู้ต้องหาไปแล้วรัฐจะจับกุมผู้หนึ่งใน
กรณีเดิมไม่ได้ เว้นไว้แต่จะแสดงหลักฐานต่อศาลให้เป็นที่พอใจและศาลจะได้
ตั้งให้จับกุมใหม่อีก เหตุผลที่ขอเพิ่มเติมขึ้น ในหลักของรัฐธรรมนูญอื่น ๆ ก็
เคยปฏิบัติไว้ว่าไม่ให้ตั้งโทษหรือจับกุมเป็นกรณีเดียวกันเมื่อศาลได้พิจารณ
ไปแล้ว ตั้งปล่อยไปแล้ว แล้วได้เคยมีตำรวจแสดงจับกุมเมื่อผู้ต้องหาออกจาก
ศาลก็ถูกจับไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าพิจารณาว่าระดมควรที่จะได้ไว้เหมือนกัน

ข้อควรระวัง ว่าเพื่อให้คำวินิจฉัยได้แก่คดี ถ้าพูดถึงตอนจับใหม่โดยขึ้น คำร้องต่อศาลทำให้ศาลพิจารณาให้คุมขังคนหรือจับใหม่หรือไม่ อย่างนี้เป็นกร ให้มีเสรีภาพของบุคคลที่ถูกจับมาจนสิ้นทีหลัง ไม่อย่างนั้นคำวินิจฉัยใหม่อีกเรื่องเป็นเช่นนั้น

พระยาอรรถการีย์อินทราช (กรรมาธิการ) : ในคดีอาญาจับกุม ได้เมื่อใดฟ้องได้เมื่อใด กฎหมายบัญญัติไว้เป็นกจกตกับขณะและเป็นผลตั้งแล้ว คือว่าในกรณีที่มีการจับกุมและได้มีการสอบสวนแล้ว ถ้าหากว่าศาลหรืออัยการสั่งไม่ฟ้องแล้ว กฎหมายห้ามรัคเจนนว่าจับในคดีนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะเห็นว่าคดีสำคัญ นั้นเป็นการบ่งกนอยู่ในคดีแล้ว ส่วนมีของกันนั้น บ้องกันให้ศาลปล่อยให้ได้ ทั้งนี้ปล่อยไปแต่ถ้าหากว่าเกิดมีหลักฐานขึ้นใหม่ห้ามไม่ให้เข้าจับ เพราะเหตุว่าเวลาที่จับไม่มีหลักฐาน คือไม่มีหลักฐานก็ได้ ถ้าห้ามเช่นนั้นจะเสียผล แต่ยังคงว่านั้นถ้าเขียนอย่างผู้ประมุขคดีนั้นอีก จะเป็นได้ว่าในกรณีที่กระทำความผิดเราให้คนหนึ่งจับไปผิดกฎหมายแล้วศาลปล่อยก็เลยฟรีโดยจับอะไรไม่ได้อีกเลยอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าจะเสียผลมากถ้าเต็มลงไปอย่างที่ท่านประมุขคดี

นายจง ใจภักดี : ความมุ่งหมายของข้าพเจ้ามีอยู่อย่างเดียวกัน นั้น คือจะบ้องกันไม่ให้ตำรวจนำแก๊งจับกุมคนที่ศาลสั่งปล่อยมาแล้ว เพราะเมื่อศาลสั่งปล่อยแล้วเห็นว่าไม่มีหลักฐานอะไร เพราะฉะนั้นแทนที่ตำรวจจะจับในเวลารวดเร็วก็ไปหาหลักฐานให้แน่นอนเสียก่อน เมื่อได้หลักฐานแน่นอนแล้วค่อยจับกุมได้ ก็ขึ้นหลักฐานนั้นต่อศาล ศาลก็ตั้งอีกว่าจับได้ นั้นแหละจะเป็นหลักประกันอันที่ ๒ ข้าพเจ้าต้องการอย่างนี้

พระยาอรรถการีย์อินทราช (กรรมาธิการ) : ในเรื่องการจับ รัฐธรรมนูญให้ปล่อยนั้น ไม่ใช่เรื่องห้ามหลักฐานหรือไม่ เป็นเรื่องว่าการจับนั้นถูกต้องหรือไม่เท่านั้น เพราะการจับนั้นอาจจะเป็นการจับที่ไม่มีอำนาจจับบ้าง หรือจับในกรณีที่ไม่ควรจับบ้าง แต่ถึงนั้นท่านว่าต้องมีหลักฐาน

หรือไม่เห็นใหม่เกี่ยวกับมาตราฯ เดิมเป็นคนละเรื่องทีเดียว ข้าพเจ้าขอชี้แจง
ว่าถ้าเดิมอย่างไรก็ตามแล้ว ถ้าฉบับไปแล้วในเมื่อคนหนึ่งทำผิดแล้วให้ นาย ก.
ไปจับ เมื่อจับแล้วเราก็ดำเนินข้อต่อศาลให้ปล่อย เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็จับอีก
ไม่ได้แม้ว่าทำผิด นี้เป็นการเสียผล

นายจาง โจ๊กก๊ก : ถ้าหากว่ามีข้อขัดข้องเช่นนั้นแล้ว ขอให้
ผ่านไป

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้แปรญัตติไม่ติดใจ ผ่านไป
มาตรา ๓๐

นายทองม้วน อัครถาวร : ที่กระผมแปรญัตติไว้เป็นวรรค
สุดท้าย.....

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ใช่ของท่าน ข้าพเจ้าเสียใจ
แต่ว่าท่านซึ่งใจจะรักพูดได้ ก็คือว่าท่านไม่ยอมรับข้าพเจ้าได้ตามที่ประชุมแล้ว
ว่าที่ประชุมมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มติให้ผ่าน ไปอย่างตาม
ที่เคยปฏิบัติมา ท่านแปรญัตติขอเพิ่มเรียกค่าเสียหายก็เป็นอันผ่านไป
แต่ยังไม่เต็มลงไปก็เรียกอรรถการผิดสิทธิ ก็คือประทุษร้ายในสิ่งแห่ง
ก็ยอมเรียกค่าเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งได้อยู่แล้ว ฉะนั้นข้าพเจ้า
ชี้แจงนี้เป็นนอกรื่อง เพราะค่าแปรญัตติของท่านผ่านไปแล้วตามข้อบังคับ

เลขาธิการสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากกระเดื่องแปรญัตติ
ของนายจาง โจ๊กก๊ก คณะกรรมาธิการขอเสนอร่างมาตรา ๓๐ ใหม่ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๓๐ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการ บำบัดภัยพิบัติสาธารณ
ชน อันมีน้ำเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะ การ รบ
หรือการสงคราม หรือในระหว่างที่พระบรมราช โองการประกาศสถานการณ์
ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก”

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ตามที่ท่านขอแปรญัตติ และ
กรรมวิธีการได้แก้ต้นฉบับมากไปกว่าท่านขอเสียอีก

นายจง ใจภักดิ์ : พอใจแล้ว

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : ที่แก้มานั้นรู้สึกความเท่ากันนั้นเอง
โดยเหตุที่กฎหมายกฤษฎีการักษามันอยู่แล้ว ขอตั้งข้อสังเกตไว้เท่านี้เอง
คือถ้าเขียนมากไปเดี๋ยวก็จะเป็นการอธิบายด้วยกฎหมายมากกว่าการเขียน
กฎหมาย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านตั้งเกดก็ตั้งเกดเกิด แต่
เดี๋ยวกรรมการเดิมลงไปท่านมีสิทธิที่จะให้กลับไปตามร่างเดิมได้

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : ไม่คิดใจ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าเช่นนั้นไม่คิดใจ ค่อยไปของ
นายเทพฯ ขอเดิมน่า “โดยบังคับ”

๕.๒๔.๓

นายเทพ โชคินุชิต : มาความความร่างเดิมข้าพเจ้าขอเดิม
“โดยบังคับ” ลงไประหว่างเกณฑ์แรงงานจะกระทำได้ ซึ่งในร่างใหม่นี้ไม่มี
ที่ข้าพเจ้าขอเดิม ข้าพเจ้าก็ยังคิดใจอยู่ที่จะเดิมคำว่า “การเกณฑ์แรงงานโดย
บังคับ” เพราะความจริงอยู่การเกณฑ์บังคับโดยพฤตินัย บางครั้งท่านไปตาม
ชนบทอย่างไร ขณะนี้ด้วยแล้วท่านจะเห็นว่าการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
คล้าย ๆ การสหกรณ์ของเรานั้นเอง เราได้ถูกทอดทิ้งมานานแล้ว พอเปลี่ยน
แปลงการปกครองเข้าระบอบประชาธิปไตยเสรีภาพของประชาชนก็หนักขึ้น
แต่ในขณะเดียวกันนั้นเป็นเหตุทำให้แรงงานของประชาชนซึ่งจะเกิดโอกาสแก่
ท้องถิ่นของตนเองกลับศูนย์เสียไป เพราะว่ามีที่รัฐ ๆ เกิดเน่าที่ราษฎรว่า
แรงงานของเขานั้นก็ใครมาเกณฑ์ไม่ได้ เพราะขัดข้อเสรีภาพ แต่ความจำเป็น
ของงานโดยผู้ปกครองท้องถิ่นของเรา กับหัวหน้าราษฎรในท้องถิ่นนั้นกับตัว

LIRT

ราษฎรของ ถ้าหากว่าผมเป็นโจกนทน์มาวิ่งมาเมืองไทยเจริญรุ่งเรืองโดยมีโคธาคัยรัฐบาลแม่แต่อย่างไรแล้ว เขาก็สามารถจะทำได้ แต่ถ้าหากว่าเราเขียนไปยุโรปแล้วก็จะเป็นการกระทบกระเทือนเจ้าหน้าทีก็ดี และราษฎรของก็ดี หรือถ้าคนผู้ใหญ่มานเป็นเหตุให้ไม่กล้าแตะต้องแรงงาน เพราะเหตุว่าถือว่าแรงงานของมนุษย์เป็นดังค่าคุณมากทีเดียว ถ้าหากว่าเราใช้แรงงานให้ถูกต้องตามภาวะแต่ละระดับจะอำนวยความสะดวกให้แก่นักเมืองเป็นอย่างดี แต่ ถ้าหากว่าเราจะให้คิดมีอภินันต์โดยเค็ดขาดไม่ให้โอกาสใช้แล้วก็จะทำให้บ้านเมืองแทนที่จะเจริญรุ่งเรืองเร็วขึ้นกลับช้าลงโดยเหตุผลของเสรีภาพและโดยรัฐธรรมนูญเท่านั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้าหากว่าเราไม่ได้คำว่าโดยบังคับแล้ว จะทำให้เห็นว่าถ้าหากว่าเราจะมีหัวใจแล้วหรือยินดีต่อผู้ต้องแล้วก็จะทำให้ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ท่านกรรมาธิการได้โปรดพิจารณาเถิด

พระยาอรรถกรวิชัยพันธ์ กรรมาธิการ : กรรมาธิการเห็นในเหตุผลที่ท่านอธิบายมาเหมือนกัน เหมือนกัน จะเห็นว่าทำเช่นนั้นมันประโยชน์จริง แต่ว่าทำกันอย่างไรที่ท่านว่าไว้ก็ไม่ไรเป็นการบังคับ และไม่ใช่เป็นการเกณฑ์ คือเขาชอบกันเองในหมู่เหล่าของเขา

นายเทพ โชตินิชิต : ข้าพเจ้าว่าท่านกรรมาธิการคงเห็นเจตนาดีของข้าพเจ้า และความประสงค์ตรงกัน คือทุกคนในประเทศไทยก็อยากจะได้เมืองไทยเจริญ และสุดท้ายท่านบอกว่ามีอภินันต์ถ้าหากประสงค์ทำด้วยกันแล้วอยากจะทำให้เป็นไปเช่นนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเขียนกว้าง ๆ แล้วจะจำกัดยวมอบ ความ จะมาเกิด คือความด้วยอีกหลายประการ และราษฎรไม่เคียดในความหมายเท่ากับเราตัวกันในสถานที่ คนอื่น ๆ เขาไม่มีความประสงค์ที่เราเจรจากัน อย่างมีข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าหาก เพื่อให้ชัดเจนนขอให้ได้คำว่า “โดยบังคับ” ไร ๆ ก็ระคิดความได้ นามอำเภอก็ระคิดความได้ ท่านผู้ใหญ่มานที่

LIRT

ย่านหนึ่งดีออกก็จะเข้าใจ ชาวเจ้าเชื่อว่าเป็นผลดีมาก ขอให้ไปตรวจพิจารณาให้ชัดอีกครั้ง

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการธิการ : ที่ท่านอ้างเรื่องเกณฑ์แรง คำว่าเกณฑ์เป็นคำที่ใช้ในกฎหมายอาญา คือเป็นการบังคับประชาชนอังกฤษ เรียกว่าซิมเพรส คือเกณฑ์ทหาร เกณฑ์แรง ไม่ใช่บังคับ เรื่องขอแรง ค้างหาก

๘.๒๘ น.

นายเทพ โชตินุชิต : ความจริงชาวเจ้าเข้าใจแต่แรก คือเป็นการเกณฑ์โดยบังคับเหมือนกัน ทนรามพระราชบัญญัติเกณฑ์แรงช่วยเหลือนัดเมือง คือที่เกณฑ์แรงพลเมืองนั้น มีคำว่าเกณฑ์แรงอันเดียวว่าความผิดใจให้คนหรือแรง และจะคิดกันว่าเป็นการเกณฑ์แรงไปด้วย ผมคิดว่าชาวเจ้าจะขอพระราชทาน ความจริงเขาอยากมา แต่คนอื่นไปยุ่งว่าเป็นการเกณฑ์แรง เขาก็เลยไม่สมัครใจ นี่เป็นอย่างนี้ ถ้าหากได้คำว่า "โดยบังคับ" เสนีย์จะเป็นผลดี และความรู้อีกยังมีอยู่ ชาวเจ้าว่าอย่างนี้

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการธิการ : แม้แต่ได้คำว่า "บังคับ" ก็มีการเรียงได้เหมือนกัน ถ้าได้คำว่า "โดยบังคับ" ของท่านไปก็อาจจะมีคนเกลียดกลัวพวกราษฎร ผู้ใหญ่บ้านบังคับ ความจริงราษฎรถูกขอแรงไม่ยากไป แต่ถ้าไปก็เป็นการบังคับเหมือนกัน ก็เรียงไม่ได้ จะเขียนรัฐธรรมนูญเพื่อมีของกันเข้า ถ้อยหมอลูกความเด่น ดันก็รู้ดีว่าจะโกธเกินไปด้วยหรับเกณฑ์ที่เป็นเทศนิกอยู่แล้ว

๘.๓๐ น.

นายเทพ โชตินุชิต : ชาวเจ้ายอมรับอะไรหลายอย่างมาแต่ก่อนและยอมง่าย ๆ ความจริงดูคำขึ้นที่อยากจะยอมทั้งร่างด้วยซ้ำไป โดยเฉพาะ

LIART

ที่เขียนอย่างนี้หนักใจ คือว่าเรื่องเกณฑ์แรง ถ้าหากท่านไปตามบ้านนอกจะเห็นว่าหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง บ้านเมืองทรุดโทรม เพราะเรื่องไม่มีโอกาสทำมากมายเหลือเกิน ท่านนั่งอยู่ในกรุงเทพฯ เพราะมีเงินที่จะสร้างคอนกรีตและเทแอสท์ฟัดด์ แต่บ้านนอกไม่มีจิ้งๆ เพราะฉะนั้นถ้าเรามีโอกาสร่วมมือกันจะทำให้ดีขึ้น ข้าพเจ้ามีเจตนาอย่างนี้เท่านั้น ไม่มีอะไร เพราะฉะนั้นอยากจะเขียนให้ชัด ถ้าเขียนอย่างนี้เจ้าหน้าที่ทรงปกครองจะไปทำอะไรไม่ได้เป็นอันขาด รูปนั้นก็เสียผล แล้วจะเขียนทำไมเมื่อเสียผล จึงอยู่อย่างที่เราเข้าใจอย่างนี้ รัฐธรรมนูญนี้ไม่ต้องการ เพราะฉะนั้นขอให้พิจารณาตามความปรารถนาของข้าพเจ้าก็แล้วกัน

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ กรมมาธิการ : ข้าพเจ้าขอชี้แจงเพื่อความเข้าใจกับท่านผู้ประมุขที่ออกแถลงการณ์ คือว่าถ้าได้คำว่าบังคับลงไปแล้วจึงเสียผล อีกอย่างหนึ่งนอกจากกรมมาธิการได้กล่าวแล้ว คือเสียผลอย่างนี้ คือในขณะนี้ได้มีการเกณฑ์จ้างด้วย เป็นต้นว่าทางราชการต้องการที่จะไปไหนก็ไปเกณฑ์แรงงานราษฎรหมดหมดหรือไรก็ได้ นี่เป็นการเกณฑ์จ้าง ถ้าหากว่าเขียนอย่างนี้แล้ว เกณฑ์จ้างทำไม่ได้ เพราะราคาต่ำ ถ้าเมื่อเราได้เกณฑ์บังคับลงไปแล้วก็ต้องเกณฑ์จ้างได้ อย่างนี้ถ้าได้อย่างนี้เขาเกณฑ์จ้างได้

๘.๓๒ น.

นายจาง โจกักดี : ข้าพเจ้าเห็นใจทั้งสองฝ่าย คือว่าทางฝ่ายผู้เดินขบวนเสนาชาติ ทางท่านกรมมาธิการก็มีเสนาชาติที่จะรักษาระเบียบในการเขียน แต่ว่าข้าพเจ้ามองเห็นแต่อย่างเดียวว่าเราทางปรานีประนีประนอมในเรื่องนี้ ถ้าเราเปลี่ยนภาษาเสียใหม่อย่าใช้บังคับ เกณฑ์เราที่ขอท้าย เว้นใจแต่การ ขอแนวของเจ้าของแรงงานน้อยขอม ถ้าอย่างนั้นไปกันได้

LIRT

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ: ไม่ได้ ท่านไม่ได้แปรญัตติไว้
เมื่อไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ.....

นายทองม้วน อัครถาวร : ความมาตรา ๑๐ ที่แก้ไขใหม่ก้ดี
หรือตามที่บัญญัติไว้เดิมก้ดี ข้าพเจ้าสงสัยว่าในกรณีเกณฑ์แรงจูงบังคับ
ได้แต่ตามบทบัญญัตินี้ แต่มีกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติไว้ เช่นในเรื่อง
พระราชบัญญัติเขตประธานราษฎร คือทำให้ราษฎรมาประชุมกันเพื่อ
ก่อตั้งร่าง ในการบังคับเพื่อประโยชน์ในการเกณฑ์แรงงานจะเข้าอยู่ในคำหมาย
เหล่านี้หรือเปล่า ขอให้ท่านกรมการชี้แจงด้วย

พระยาอรุณการยี่นพนธ์ กรมมาธิการ : ถ้ากรรมาธิการ
ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องนั้น ถ้าเป็นการเกณฑ์แล้วทำไม่ได้ เงินได้แต่
การเกณฑ์นั้นเพื่อประโยชน์คงปรากฏตามร่างนี้ แต่ว่าตามที่ท่านเสนอขึ้นดู
เหมือนว่าเป็นกิจการ ไม่ใช่เกณฑ์เข้ามาประชุมตกลงกัน

๘.๓๔ น.

นายเทพ โชติณัฐ : เมื่อก่อนท่านเป็นชื่อตามของคุณทองม้วน
ขอโทษที่ออกนาม ถ้าหากท่านยอมว่ารัฐธรรมนูญนั้นต้องกฎหมายเขต
ประธานราษฎร แล้วละก็ท่านก็ไม่น่าถึงหมายความด้านไปแต่กฎหมายอีก
หลายฉบับนั้นเข้าหรือ เพราะมีเรื่องเกณฑ์แรงเหมือนกัน เพราะฉะนั้นขอให้
คิดดูให้ถี่ เช่นรัฐธรรมนูญแล้วไปแก้กฎหมายอะไรจะทำได้แค่ไหน

หลวงประกอบนิติสาร : ความหมายของมาตราบังคับบอกจำ
รับแรกคืออาศัยอำนาจแต่บทบัญญัติในกฎหมายก่อน ถ้าไม่มีกฎหมายให้
อำนาจก็ทำไม่ได้โดย ถึงมีกฎหมายให้อำนาจก็เพราะมีภัยพิบัติฉุกเฉินหรือ
เวลาสงคราม อย่างที่เต็มลงไปแสดงต้องดูว่าระเบียบพระราชบัญญัติเขต
ประธานราษฎรหรือไม่ถนัดบ้าง แต่จำกัดแค่นั้นไป ถ้ามีแต่จัดตั้งเพื่ออะไร
เหล่านี้ เช่นว่า คู่พิงหมัดน้ำจะออกมา เป็นภัยพิบัติสาธารณภัยเกณฑ์ไป

ได้ ชัยดี ๆ จะแต่งตั้งด้วย ๆ ไม่ได้ ความหมายในข้อนี้เป็นเช่นนั้น ยอมให้
ทำได้แต่ไม่ใช่อบรมต่างกฎหมายบางฉบับ บางกรณีที่มีการเกณฑ์แรงเป็นเรื่อง
สำคัญ ชัยดี ๆ จะเกณฑ์เขาอย่างไร ถ้าจำเป็นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมก็
ยอมทำได้ คดีมาตรา ๓๐ ก็ยอมทำได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป ขอ
เสนอให้ลงมติ ผู้ใดเห็นว่าควรจะได้มีคำว่า "โดยบังคับ" ดังไปตามที่ผู้
แปรญัตติเสนอ โปรดข่มขืน

สมาชิกยกมือ ๓ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย คือให้ลง
ตามเดิมตามร่างที่กรรมาธิการแก้ไข โปรดข่มขืน

สมาชิกยกมือ ๑๖ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าไม่มีคำแปรญัตติ
มาตรา ๓๐

เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมมี
เสรีภาพวิภวณในเขตแดน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในกรณีที่จะอยู่อาศัย และ ครอบครัว
สถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเขตแดนโดยปราศจากความยินยอมของ
ผู้ครอบครองกต การตรวจค้นเขตแดนกต จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มีผู้เสนอแปรญัตติคนเดียว คือนายจง ใจภักดิ์

๘.๓๘ น.

นายจง ใจภักดิ์ : สำหรับมาตรา ๓๐ ข้าพเจ้าขอเพิ่มข้อความ
ในบรรทัดที่ ๒ วรรคสุดท้ายว่า "ห้ามมิให้ตรวจหรือค้นหรือเข้าไปในเขต

๒๒๐

LIRT

สถานที่ในเวลาค่าคืนเงินไว้ในกรณีที่เป็น การ คัดเลือก และจำเป็น ต้องรักษาความ
ปลอดภัยของประชาชนและประเทศชาติ” ความมุ่งหมายในการที่ได้เพิ่มเข้าไป
เช่นนี้ก็เพื่อจะได้รักษาความปลอดภัยของประชาชนพลเมือง เพราะเหตุว่า
บางเวลาไม่จำเป็นเลยเจ้าหน้าที่จะไปตรวจค้น ในเวลาค่าคืน เช่นเรื่องไม่สำคัญ
ก็ไม่จำเป็นต้องเข้าไปทำให้เขาเดือดร้อนต้องตื่นตกใจดังที่ ๒ บางทีเจ้าของบริษัทจะ
กลัวว่าจะปล้นกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะมีองค์ไว้สักหน่อยเพื่อให้
เจ้าหน้าที่มีดุลยพินิจให้ตรวจว่าเป็นหรือไม่จำเป็นในข้อนี้ เพราะฉะนั้น
การเจตนาของข้าพเจ้าเหมือนกัน หวังว่ากรรมาธิการจะได้พิจารณา ถ้า
กรรมาธิการมีความเห็นอย่างไร โปรดชี้แจงให้ข้าพเจ้าทราบด้วย

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ (กรรมาธิการ) : ในเรื่องการตรวจ
ค้นคดีสถานที่กรรมาธิการเห็นว่าเราควรเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ ตรวจค้นได้
ก็โดยอาศัยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ส่วนกฎหมายบัญญัติอย่างไร ควร
มอบให้รัฐสภาจะตรวจอย่างไร ซึ่งในขณะนี้เราก็ได้มีประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญาเข้าบัญญัติไว้เรียบร้อยแล้ว คือการตรวจค้นคดีสถานที่
ในเวลาค่าคืนทำไม่ได้ เว้นไว้แต่จะทำได้โดยมีหมายหรือโดยเจ้าหน้าที่ชั้น
ผู้ใหญ่ซึ่งเขาตั้งไว้แล้ว อย่างนี้เป็นการสมควร เพราะเหตุว่าการกระทำ
ผิดซึ่งจำเป็นจะต้องตรวจค้นหลักฐานในขณะนั้น ซึ่งจะปล่อยไว้แล้วจะทำให้
หลักฐานเสียหายไปก็จำเป็นจะต้องมีไว้แต่แรกก็ให้รัฐสภาเป็นผู้ออกกฎหมาย ไม่
ควรจะไปกระตือรือร้น ยิ่งกว่านั้นถ้าจะแก้ไขไปตามที่ผู้แปรญัตติเสนอก็คงไม่ดี
จะตรวจค้นอะไรไม่ได้เลยจะตรวจค้นได้เพียงในเฉพาะเพื่อความปลอดภัยอย่าง
นี้ก็ไม่มีการตรวจค้น ก็เพื่อจะเอาหลักฐานไม่ใช่เพื่อความปลอดภัย ถ้า
เพื่อจะค้นอย่างผู้แปรญัตติเสนอก็คงในกรณีที่จำเป็นก็จะได้หลักฐานเช่นกันก็ทำไม่
ได้ ซึ่งเป็นกรณีที่มีชัยมรินทร์มากเกินไป กรรมาธิการรู้สึกว่ามันควร
เขียนถึงในชั้นนี้

นายของ ใจกักดี : ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านกรรมาธิการได้ชี้แจง โดยละเอียด ข้าพเจ้าเข้าใจแล้ว เพราะฉะนั้นขอให้ผ่านไป

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ติดใจ ให้ผ่านไป ได้ มาตรา ๓๒

เลขาธิการสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๓๒ “สิทธิของบุคคล ในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตและวิธีการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การตีบมบุคคลได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการตีบมบุคคล ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

สำหรับวรรค ๓ นั้นเนื่องจากผู้เสนอข้อของพลโท จีระ วิจิตรสงคราม กรรมาธิการได้ข้อแก้ ขอสถาปนารัฐได้โปรดจกคดีด้วยผมจะขออ่าน “การ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมายเฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค” วรรค และขอเพิ่มว่า “หรือ การอันจำเป็นในการบ่งกันประเทศโดยตรง” วรรค คำว่า “การอันเป็น สาธารณูปโภค” เดิมคำว่า “หรือการอันจำเป็นในการบ่งกันประเทศโดย ตรง” และอ่านต่อไปว่า “หรือการใดมาซึ่งทรัพย์สินสาธารณะ และต้อง ชาติใช้ค่าทำขวัญอันเป็น ธรรมแก่เจ้าของ ตลอดจน ผู้ทรง สิทธิ ตามที่ระบุไว้ใน กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ บรรดาที่ได้รับความเสียหายใน การเวนคืนนั้นด้วย

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้ทรัพย์สินของบคคลของอสังหาริมทรัพย์ ของ บุคคลก็ค้ำการ โอนกรรมสิทธิในสังหาริมทรัพย์ของบุคคลมาเป็นของรัฐก็ ถ้า มิไรด้วยความยินยอมของบุคคลนั้น จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่ง กฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ ในการ รักษาความปลอดภัย สาธารณะหรือเพื่อประโยชน์พิพัตต์สาธารณะ และต้องชาติใช้ค่าทำขวัญอันเป็น ธรรมแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย”

ผมขออ่านวรรคที่เติมใหม่ว่า "การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จะกระทำ
ได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการอันเป็น
สาธารณูปโภคหรือการอันจำเป็นในการมีอยู่กันประเทศโดยตรง หรือการได้
มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ"

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : คุณทองวิชิตฯ ตามที่ได้
แปรญัติกฏมรรมาธิการได้แก้ไขเพิ่มเติมให้ ท่านจะพอใจไหม

พล.ท. จีระ วิชิตสงคราม : ตามที่กฏมรรมาธิการได้แก้ไขเป็น
ที่พอใจแล้ว

นายอินทร ถึงเหนตร : ที่กฏมรรมาธิการ เติมเข้าไปเข้าพเจ้า
ชยาก็ให้กฏมรรมาธิการ อธิบายว่าได้ผลเพิ่มขึ้นอย่างไร ขอได้โปรด
อธิบายมา

หลวงประกอบนิติสาร กรมมรรมาธิการ : ตามที่กฏมรรมาธิการขอ
เติมข้อความอันเนื่องมาจากคำแปรญัติของ พล.ท. วิชิตฯ นั้น เพราะเหตุว่า
ในร่างเดิมของกฏมรรมาธิการนี้ การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะทำได้เฉพาะใน
กรณีที่มีกรอันเป็นสาธารณูปโภคหรือการ ได้มาซึ่งทรัพยากรจรรวมชาติ
ก็เป็นที่เข้าใจว่าสาธารณูปโภคนี้หมายถึงความถึงพัตถกยัตติ คือสิ่งที่จะได้
เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติในส่วนของรวม เช่นสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล
อะไรเหล่านี้ เป็นต้น หรือการได้ซึ่งได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่นในการ
เหมืองแร่ เป็นต้น แต่ที่ผู้แปรญัติเห็นว่ากรณีจำเป็น ในการที่จะคือ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการบางอย่างเกี่ยวกับกิจการในกฏทหาร แต่ถ้า
กรณีกฏมรรมาธิการจะเขียนไปว่าเพื่อประโยชน์แก่การทหารอย่างกว้าง ๆ แล้วมัน
จะไปไกลเกินไป ซึ่งอาจจะเป็นการ เวนคืนที่เสี่ยงตัวหรือทำไรทำส่วนอะไรจะ
มากมายเกินไปจึงได้เขียนว่า เพื่อการจำเป็นหรือจำเป็นในการมีอยู่กัน
ประเทศ เช่นสร้างค่าย ประตูหอรบ ซึ่งนามมันสำหรับคือผู้ซ้าก็ แต่ในกรณี
ที่จำเป็นก็จะสร้างสิ่งเหล่านั้นได้ เหตุผลของผู้แปรญัตินั้นเป็นการสมควร

LIART

เพราะฉะนั้นเป็นต้นจำเมื่อทราบ ว่ากำลังซ้าศึกทางทิศใดทิศหนึ่งของประเทศจะ
ต้องคิดถนนเพื่อถาวรขุดขุดไว้ด้วยดี ถ้าทำตามร่าง กรมวิชาการก็ทำไม่ได้
คือในการที่เราจะไปขอชอกเงินก็ทำไม่ได้ง่ายนัก เพราะราษฎรยอมรักถิ่นที่อยู่
แต่เราจะต้องว่าเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติแล้วเราเห็น ว่าเราคงจะยอม
พลเมืองจะต้องยอมสละสิทธิเสรีภาพเพื่อประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ กรมวิชาการ
เห็นด้วยในข้อนี้จึงได้ตกลงไป

นายอินทร สิงหนิตร : ข้าพเจ้าเข้าใจว่ากรมวิชาการไปแปล
คำว่า “สาธารณูปโภค” แคบเกินไป ที่จริงข้าพเจ้าว่ากรอนจำเป็นเพื่อ
บ่อนถนนประเทศที่เดิมเข้ามาจนข้าพเจ้าเข้าใจว่ารวมอยู่ด้วย ที่ท่านยกตัวอย่าง
ในเรื่องที่จะไปสร้างสนามบินนั้นกรอนอยู่ในเรื่อง สาธารณูปโภค ข้าพเจ้า
เห็น ว่าก็ตกลงไปนั้น เป็นการพุ่มเพื่อย ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนั้น

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช : ข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบ ว่า
เดิมกฎหมายที่เกี่ยวข้องตั้งหากรมทรัพย์สินเราจะเงินกันมาได้เพื่อประโยชน์
แก่ราชการเท่านั้น ทนใหม่ พ.ศ. ๒๔๘๒ นั้นเราเห็นว่ามีเงินบ้างเงินบ้างได้
มาเขียนเป็นว่า สาธารณูปโภคแปลว่าเราจะนำมาสร้างเป็นสนามบินส่วน
พลเรือน หรือสถานรถไฟ หรือโรงพยาบาล ถนน หรือสาธารณูปโภค แต่
ในการที่จะสร้างโดยทหาร เพื่อทหารใช้ เมื่อจำเป็นเพื่อประเทศจะต้องเป็น
เพื่อการทหารเท่านั้น เพราะพลเรือนจะให้ได้ และเท่าที่เขียนไว้ที่เราต้อง
เป็นไปอย่างในการสร้างสนามบินซึ่งเป็นของพลเรือน แต่ถ้าเป็นสนามบิน
ทหารใครจะเข้าไปไม่ได้ ถ้าไม่อย่างนั้นคำว่าสาธารณูปโภคนั้นก็แคบไป

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ไม่มีผู้ใดอภิปรายข้อไปก็เป็น
อันว่ารับร่างที่กรมวิชาการได้แต่โซมานได้ ทนจะได้พิจารณาว่าแปรญัตติ
พระรมย์บัญชา

พระราชบัญญัติฯ : ที่กระผมแปรญัตติขึ้นนั้นเฉพาะตั้งหาวิมทรพัญ
ที่แรกเกิดสงสัยว่าตามตัวบทบัญญัติว่า การโอนกรรมสิทธิ์ในสิ่งหาวิมทรพัญ
ของบุคคลมาเป็นของรัฐ เมื่อโอนมาให้รัฐแล้วให้รับใช้ค่าชดเชยตาม
อภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรแล้วจะหมายถึงโอนกรรมสิทธิ์ แต่มาใช้เงินฯ ยก
ตัวอย่างนี้ถึงนำใช้หลายอย่างรัฐบาลได้ยกถ่วงน้ำหนักให้ประชาชนรับภาระ
ตามถนนนี้ไม่ใช่เป็นกรรมสิทธิ์ สงสัยเมื่อขึ้นจะได้ปรึกษาท่านเลขาฯ ก็ให้
ความสงสัยเป็นที่พอใจ ข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้แปรญัตติขอถอน เรื่องนี้ผู้
แปรญัตติขอถอน

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : ขอความสงสัย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้แปรญัตติขอถอน เรื่องการ
ใช้เงินอื่นใหม่

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : ฝอยยากขอคำชี้แจง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้แปรญัตติเข้าใจแล้ว เขาขอ
ถอนของเขาเอง ก็เป็นอันเข้าใจกัน ท่านจะพูดเรื่องอะไร

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : คำชี้แจงที่ได้ให้ผู้แปรญัตติคนอื่น
ไม่ได้ยินได้ฟัง สงสัยว่าการโอนกรรมสิทธิ์ใช้สิทธิสงวนสิทธิ์แต่ต่างกันอย่างไร
ของคำชี้แจงก่อน ที่จะผ่านไปเท่านั้นเองซึ่งมีประโยชน์ในการที่จะผ่านกฎหมาย
ในภายหน้าด้วย

พระยาอรุณการวิชัยพันธ์ : ธรรมดาการ : เหตุผลมันมีคนเดียว
ในวรรค ๓ เราเขียนไว้ว่าการโอนกรรมสิทธิ์ในสิ่งหาวิมทรพัญ วรรค ๔
จะทำให้ได้กรณีเฉพาะเมื่อมีประโยชน์รักษาความปลอดภัย หรือของบุคคลมี
ลักษณะ นี้ก็โดยเหตุที่ว่าการจะเอากรรมสิทธิ์บุคคลมีกรรมสิทธิ์ใน
ทรัพย์สินนั้นแม้จะเป็นในสิ่งหาวิมทรพัญก็ตาม เป็นเรื่องจากกรรมสิทธิ์ของ
เขาทำให้ยากมีเฉพาะของบุคคลมีลักษณะเท่านั้น ในการที่จะเอาทรัพย์สิน-

สิ้นเห็นถึงหาริมทรัพย์ไปเสียโดยเป็นกิจการสำคัญ นักรัฐธรรมนุญไม่จำเป็นต้องจำกัดไว้มากมาย จึงให้อยู่ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๒ แปรคำศัพท์ของบุคคลในทรัพย์สินกับยอมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตและกรจำกัดสิทธิ เช่นว่า ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎหมายจะยกเอาให้เอาทรัพย์สินของบุคคลไปใช้อย่างไรนั้น เราก็มีมอบไว้ให้นักรัฐธรรมนุญเป็นผู้พิจารณา ไม่ใช่กิจการสำคัญนัก ไม่จำเป็นมาห้ามได้อย่างแคบอย่างปรากฏในวรรค ๔ นี้ เหตุผลก็มีดังนี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คือไปนายเทพฯ มาตรา ๓๒ นายเทพฯ ขกเดิม

นายเทพ โขตินุชิต : ข้าพเจ้าขอเดิมคามบทบัญญัติว่าด้วย และขอคัดอนุญาโตตุลาการ ท่านประธานฯ จะเห็นด้วยไหม

พระยาอรรถกรวิชัยนิพนธ์ กรรมการ : การนี้ก็เป็นไปอย่างท่านประสงค์แล้ว การขอใช้คำเสียหายหรือคำทักท้วงนั้นเป็นเรื่องที่ทราบว่าควรเป็นเท่าไร เมื่อยอมใช้ก็แล้วไป ขอมาร่วมในการตกลงตราหากันก็เป็นอันไม่จำเป็นต้องไปอนุญาโตตุลาการ เมื่อพิจารณาตกลง กฎหมายก็มีแล้วถ้าเมื่อไม่ตกลงก็ไปอนุญาโตตุลาการ นี้ก็ไม่จำเป็นมาเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้แปรญัตติไม่ติดใจ เป็นอันว่าผ่านไป มาตรา ๓๒ -- ๓๓

เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๓๓ บุคคลยอมมีในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือเพื่อเหตุใดโดยองภาวะคนจีนหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองกันความเสื่อมทรามทางจิตใจของชุมชน

การมีคดีโรงพิมพ์ หรือ ห้ามทำการพิมพ์เพื่อหมิ่นประมาทเดิรภาพตามมาความ
จะกระทำมิได้

การให้เสนอเรื่อง หรือ ข้อความในหนังสือพิมพ์ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจ
ก่อนโฆษณาจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ใน
ภาวะการรบ หรือ การสงคราม หรือ ในระหว่างเวลาที่พระบรมราชโองการ
ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ ในระหว่างเวลาที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก
แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้น
ตามความในวรรคสอง

การใช้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์ รัฐจะกระทำ
มิได้ มาตรานี้มีผู้แปรญัตติ ๗ คน นายเกษม บุญศรี ผ่านไป ผู้แปรญัตติขอ
ถอน คงเหลือ ๖ นาย คือ นายสุวิชัย ๖ ไม่มาไม่ได้นอบหมายผู้อื่น นายจง
ใจภักดิ์ พัดเรือตรีเล็ก สุ่มิตร ร.น. นายทองม้วน อัครถาวร นายเทพ
โชติบุษิต พระยาศรภักย์พิพัฒน์ สุนประเสริฐศกษมาทรา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เรื่องนี้ นายสุวิชัย พัดเรือศรี
ซึ่งเป็นกรรมาธิการอยู่ด้วยคนหนึ่งขอแปรญัตติ ก็ไม่ได้มาประกวาทหนึ่ง แลออก
เฉพาะเรื่องนี้ข้าพเจ้าจำได้ว่าไม่ได้ส่งมอบขอแปรญัตติ ที่ประชุมไม่เห็นเป็น
อย่างอื่นจึงผ่านไป ต่อไปนายจง ใจภักดิ์

๑.๕๕ น.

นายจง ใจภักดิ์ : สำหรับมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓ สำหรับตัว
ข้าพเจ้าเองรู้ดีว่าเป็นการจำกัดที่แต่กับชีวิตจิตใจทีเดียว

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เขาจะเพระวรรคแรกก่อน ขอ
เติมว่าการหนังสือพิมพ์อะไรนั้น

นายจง ใจภักดิ์ : เพราะฉะนั้นจึงได้เขียนไว้ในคำแปรญัตติว่า
จำกัดมาก ซึ่งกรรมาธิการไม่ได้บัญญัติเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ไว้ เพราะ

LIRT

ฉะนั้นข้าพเจ้าขอเพิ่มเติมแก้ไขข้อความในบรรทัดที่ ๑ - ๒ ว่าดังนี้ "บุคคลมี
 เสรีภาพในการเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการหนังสือพิมพ์" เหตุผลที่
 ได้ใช้เช่นนั้นก็เพื่อให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เพราะในหลักของอังกฤษนั้นการ
 หนังสือพิมพ์และการพิมพ์เป็นคนละอย่าง ไม่ใช่อย่างเดียวกัน ซึ่งสถานที่ได้
 วิจารณ์ไปแล้วว่าโดยระเบียบวาระการประชุมครั้งที่ ๘ ท่านได้ชี้ไปแล้วว่า
 มีเสรีภาพในการหนังสือพิมพ์ด้วย แต่เมื่อไปเขียนแล้วเสนอมาในวาระที่ ๒
 มาถึงเสรีภาพของการหนังสือพิมพ์ก็หายไป การที่ไม่มีการเสรีภาพหนังสือ-
 พิมพ์เช่นนั้น ก็เป็นการผิดพลาดที่สาหัสมาก เพราะรัฐธรรมนูญของเราให้
 เสรีภาพมากที่สุด เราได้ให้เสรีภาพหนังสือพิมพ์ไว้โดยละเอียด เช่น
 รัฐธรรมนูญอเมริกาแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาคราวนี้ก็ได้ออกไว้ว่า "ฟรีดอม
 ออฟเดอะเพรส" ซึ่งข้าพเจ้าก็จะได้อธิบายในข้อต่อไป และที่นี้จะให้
 กรรมการได้ข้อสงสัยก่อน ถ้าหากว่าเราไม่ให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์แล้ว
 หนังสือพิมพ์ก็จะถูกบั่นทอนเสรีภาพ เพราะว่าการพูด การพิมพ์ และการเขียน
 นั้นเป็นคนละอย่าง เพราะว่าการพิมพ์หรือการหนังสือพิมพ์ไม่เหมือนกัน
 การพิมพ์นั้นก็ได้แก่การพิมพ์การตีพิมพ์ การพิมพ์หนังสือ การพิมพ์ใบเสร็จ
 แต่การพิมพ์หนังสือพิมพ์มีหลายอย่าง เช่นการเขียนบทความ การตั้งข้อ
 การแจ้งความต่าง ๆ ถ้าหากว่าท่านไม่ให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์แล้ว
 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ก็ไปการตั้งข้อหาจะไม่มี ถ้าหากว่าไม่ออกกฎหมาย
 อย่างบัญญัติว่าหนังสือพิมพ์ไม่ให้เข้ามาในที่นี้ หนังสือพิมพ์ก็เข้ามาไม่ได้
 หรือหนังสือพิมพ์ ๆ ออกจำหน่ายแล้ว ท่านอาจจะออกกฎหมายให้เก็บให้หนัก
 ไม่ให้มันทำได้ เพราะฉะนั้นเพื่อบริษัทหนังสือพิมพ์ในที่นี้ข้าพเจ้าขอ
 แทนหนังสือพิมพ์ในสถานที่ ข้าพเจ้าจึงขอเรียนถึงวอนต่อท่านกรรมการ
 และท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย และขอกราบไว้ด้วยไม่ไว้ถึงวอน ขอให้

ท่านได้กรุณาเห็นใจในคำอธิบายของข้าพเจ้าอย่างที่ว่าเถอะ หากว่าท่านเห็น
ด้วยข้อใดโปรดโปรดใส่ไว้ด้วยในการที่จะให้เสร็จภาพด้วย

ขอข้อไป.....

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : วรรคแรกก่อน นะเพราะวรรค
แรกก็เต็มคำกว่าหนังสือพิมพ์ก่อน นั้นประเด็น

นายจง ใจภักดี : วรรคหน้าขออธิบายเพียงเท่านี้ก็พอ แล้ว
วรรคต่อไป

เลขาธิการสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการฯ ขอชี้แจงว่า
ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องเมื่อตระหนักว่ากรรมการฯ ไม่ได้คำนึงถึงเสรีภาพของ
หนังสือพิมพ์นั้น เป็นความเข้าใจผิดนั้น กรรมการฯ ได้ดูรัฐธรรมนูญต่าง ๆ
ทั่วโลกแล้ว เมื่อได้ดูประกอบกับคำอธิบายต่าง ๆ เสรีภาพของหนังสือพิมพ์นั้น
ที่จริงก็ไม่มี เพราะเสรีภาพหนังสือพิมพ์นั้นเป็นเสรีภาพเกี่ยวกับการเขียน
เกี่ยวกับการพูด การโฆษณา การพิมพ์ ทั้ง ๔ ประการนี้รวมกันเป็นเสรีภาพ
ของหนังสือพิมพ์ซึ่งในเรื่องนี้เมื่อท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องทราบดีอยู่แล้วว่า "ฟร็อม
ออฟเดอะเพรส" ก็หมายความว่าหนังสือพิมพ์ แต่หนังสือพิมพ์ไม่ใช่การพิมพ์
อย่างเดียวก็จริง ก็เมื่อเสรีภาพในการเขียนการพูดทุกอย่างนี้ประกอบกัน
เป็นเสรีภาพหนังสือพิมพ์ ฟร็อม ออฟ นิวส์เปเปอร์ ไม่มีแล้วสิ่งต่าง ๆ เหล่า
นี้ก็เป็นทรัพย์สินทั่วไปแล้ว เมื่อก่อนได้พูดถึงเรื่องการซื้อขาย ก็การซื้อขายอัน
บุคคลก็มีอำนาจเท่าเทียมกัน ไม่ใช่ว่าหนังสือพิมพ์จะมีอำนาจเข้ามานั่ง
คนอื่น หรือเข้ากรม กระทรวง คนอื่นเองได้ นอกจากนั้นแล้วการอ้างกฎหมาย
การเก็บหนังสือพิมพ์เป็นการทรวายในเรือ่งทรัพย์สิน กรรมการฯ เห็นว่าท่าน
สมาชิกผู้เกี่ยวข้องนั้น คือเขาเสรีภาพต่าง ๆ ไปปนกัน ที่จริงแล้วเมื่อได้เขียนดู
ทั่วโลกแล้วก็ไม่มีเสรีภาพอะไรนอกเหนือไปจากการพูด ก็ขอเตือนเสรีภาพ
ในการพูด ในการเขียน เมื่อเขียนแล้วส่งไปพิมพ์ก็ได้ แล้วเขาก็ให้โฆษณา
ได้ ๕ อย่างนี้ประกอบกันเป็นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ โดยพร้อมมูล แต่ก

ไม่มีอำนาจอะไร นอกเหนือไปจาก ฟรีดคอม ฮอฟ เคอะเพรด เขาพิมพ์เป็นเล่ม
ก็ได้ นี่เป็นเสรีภาพทั่วๆ ไปซึ่งรัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองอยู่มากแล้ว จะ
ให้เสรีภาพนักหนังสือพิมพ์พิเศษเข้าไปในเคอะสถาน ในกรมกองต่างๆ
อย่างนี้ เราจะไปให้เสรีภาพได้อย่างไร จะให้เสรีภาพผิดกับคนธรรมดาไม่ได้
ซึ่งการเก็บหนังสือพิมพ์ที่ท่านเป็นห้อง ก็เป็นเสรีภาพของทรัพย์สิน ซึ่งการ
จำกัดทรัพย์สินอย่างนี้จะกระทำได้อีกเฉพาะที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น กระผม
ขออธิบายเฉพาะเพียงวรรคหนึ่งเท่านั้น

นายอง ใจภักดี ; ข้าพเจ้าเสียใจที่ความเห็นของข้าพเจ้าผิดกับ
กรมการ การปฏิรูปหนังสือพิมพ์อย่างนี้ ข้าพเจ้าเป็นจะต้องอธิบายให้แจ่มแจ้ง
เพราะมันเกี่ยวข้องกับเทคนิคที่ข้าพเจ้าได้เรียนมา และได้ทำงานมาตั้ง ๒๐ ปี
คำเทคนิคอันนี้คนเลยแม้จนบรรดาอาจารย์จะไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าขอรับรองเรียนให้
ท่านฟังโดยละเอียดถี่ถ้วน คือท่านเห็นว่าไม่มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญใด
เลย ภาษาฝรั่งไม่เหมือนภาษาไทยเรา การหนังสือพิมพ์กับการพิมพ์นั้นคน
ละเรื่อง แต่ภาษาฝรั่งเขาคลุมได้ คือ ฟรีดคอม ฮอฟ เคอะเพรด นี่ "เพรด"
ธรรมดาแปลว่าแท่นพิมพ์ "เปเปอรั" แปลว่าหนังสือ ชาว "เคอะเพรด"
ธรรมดาหมายความว่าหนังสือพิมพ์ คือ นิตเปเปอร์ เพราะฉะนั้นใน
รัฐธรรมนูญมาเขียนไว้ กำหนดไว้ในเรื่อง ฟรีดคอม ฮอฟ เคอะเพรด ท่านจะ
พูดแก้ไขเพิ่มเติมแต่เรื่องนั้นมาก มีคนเข้าใจผิด ไปเข้าใจว่า นิตเปเปอร์
แปลว่าการหนังสือพิมพ์ ถูกแต่ นิต แปลว่าข่าว เปเปอรั แปลว่ากระดาษ
ข่าวที่พิมพ์ลงในกระดาษเรียกว่าหนังสือพิมพ์ ที่ท่านอ้างว่าเป็นหนังสือพิมพ์
ฉบับนั้นหมายความว่าหนังสือพิมพ์เท่านั้น ไม่ใช่การหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้า
อยากจะทำให้เข้าใจว่าการหนังสือพิมพ์กับการเขียนเป็นคนละอย่าง นักเขียนกับ
นักหนังสือพิมพ์เป็นคนละอย่าง ข้าพเจ้าอยากจะทำให้เข้าใจว่าการหนังสือ-
พิมพ์ในเมืองไทย การพิมพ์คนละอย่าง การเขียนคนละอย่าง นักเขียน นัก
หนังสือพิมพ์คนละอย่าง นักเขียนอื่น ๆ เขาอาจจะเขียนนวนิยายเขียนอะไรด้วย

อะไรก็ได้ แต่นักหนังสือพิมพ์เขียนหลายอย่าง มีอคติหลายอย่าง และมี
 หลักรวมมากมาย ข้าพเจ้าจะอธิบายอาจจะเสียเวลานาน เพราะฉะนั้นขอ
 ยื่น ๆ ว่าหนังสือพิมพ์นั้นต่างจากภาพหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์จะต้อง
 ระวังในทุกอย่างภายใต้แสงอาทิตย์ และสติปัญญาและสติภาพก็ได้ให้กันทั่วโลก
 อย่างที่ข้าพเจ้าได้อธิบายแล้วในการร่วมหลักการครั้งแรกว่าในกองทัณฑ์ให้เข้า
 ไปคือชาวไร่ หนังสือพิมพ์เป็นของใหม่ในเมืองไทยเพียง ๕๐ ปี ที่อื่น ๆ
 ๑๐๐ - ๒๐๐ ปี เราเข้าใจกันดี เรื่องภาษามขອງของฉันทาหากว่าเราได้
 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์เราไป ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เสียหายอะไร เพราะมัน
 รัคเจนดี ข้าพเจ้าเห็นว่าได้ค่าเดียวไม่เสียหายอะไรหรอก ข้าพเจ้าของฉอน
 กรรมราชการว่าอย่าคัดค้านเลย ขอให้ภาษารัคเจนดีกันหน่อยเถิด ข้าพเจ้าขอ
 พูดอย่างสุภาพ มีกานผู้เฒ่าอยู่ข้างหลัง มีรหัสภักธาหนังสือพิมพ์ คอย
 คัดค้านเรื่อยมาเถิด ขอให้เป็นเวลาของข้าพเจ้าบ้าง ก็ขอคนเราต้องมีวิชาการ
 คนละอย่าง ท่านรักกฎหมาย ข้าพเจ้ารักวิชาการหนังสือพิมพ์ รู้เศรษฐกิจศาสตร์
 วิชาศตวรรษกานละอย่าง เรามาที่สถาบันเพื่อจะอธิบายความรู้ให้แจ่มแจ้งเข้าใจ
 ไม่ใช่จะเสียเวลา พูดแล้วไม่เข้าใจไม่ควรจะหือเราะเยาะ ไม่ควรจะขำขัน
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอฟังความคิดเห็นของกรรมการข้อไปว่าท่านควรจะทำ
 อย่างไร

พระยาศรีธรรมราช : ท่านผู้ปรวิญคดีทุกคนเมื่อกันถาวร
 มาว่าท่านเป็นผู้แทนหนังสือพิมพ์ จะแทนจริงหรือไม่จริง ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบ
 แต่ในคำอธิบายท่านว่าภาษาเทชนิก รันนี้อยู่คำเดียวเท่านั้น ภาษาอังกฤษ
 เราไม่ได้มีคำว่า Newspaper การพิมพ์เราใช้คำว่า Press คำว่า Press รวมทั้ง
 การพิมพ์และการหนังสือพิมพ์ คำว่าพิมพ์ของเราครั้งในกรณี ครั้งกับคำ
 เพรด Printing ก็ได้ Newspaper ก็ได้ นีหรือท่านความเทชนิกคัดค้านว่าข้าพเจ้า
 ผู้ค้านซึ่งไม่อะไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอตอบเพียงเท่านั้นแหละ
 นายอินทร สิงหนนคร : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งมติ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเสนอให้ลงมติแล้ว
นายจง ใจภักดิ์ : ข้าพเจ้าขอเบ็ดอภิปราย เพราะเรื่องนี้เป็น
เรื่องสำคัญมาก พวกกันยังไม่เท่าไร

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าควรเบ็ดอภิปราย
ค่อยไป โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๘ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าควรลงมติได้แล้ว
โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๘ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เห็นควรเบ็ดอภิปราย ๘ ลงมติ
๘ เบ็ดอภิปรายค่อยไป

นายจง ใจภักดิ์ : ข้าพเจ้าขอรอบใจที่ประชุมที่มีใจออกข้างขวาง
ให้หุ้กค่อยไป ความจริงข้าพเจ้าไม่อยากจะพูดอะไรโดยที่ยาวที่จริงอยากจะพูด
ให้สั้นๆ แต่เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ข้าพเจ้าไม่อยากจะบอกท่าน ท่าน
เป็นผู้ใหญ่ที่ท่านพูดท่านบอกที่ท่านรู้อะไรๆ แต่ว่าข้าพเจ้าได้ผ่านมหาวิทยาลัย
ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงในทางนี้และข้าพเจ้าได้ไปศึกษาหนังสือพิมพ์รอบโลก
แล้ว ทว่าข้าพเจ้าหรือไม่รู้ข้าพเจ้าไม่พูด แต่ว่าข้าพเจ้าทำหนังสือมาหลาย
โรงพิมพ์ท่านคงแต่เค็ดเม็ด

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : พูดเขาเรื่องได้แล้ว

นายจง ใจภักดิ์ : ถ้าหุ้กศัพท์ชนไม่เหมือนกัน อย่างผู้เฒ่า
บอกว่าเป็นชนกันเราเดียวกันคำไทย คำฝรั่งเราไม่คิดกันเหมือนกัน คือ
เค็ดเค็ดสติกันความถึงการหนังสือพิมพ์ โรงพิมพ์ เพราะคำไทยไม่กินความถึง
เพราะคำไทย ไม่เหมือน ไม่กินถึง เพราะการพิมพ์อย่างหนึ่ง การพูดอย่างหนึ่ง
หนังสือพิมพ์อย่างหนึ่ง ภาษาฝรั่งเขาคอคุมถึง แต่ภาษาไทยคอคุมไม่ถึง
ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าอย่างไรก็ความรัฐธรรมนูญ แต่ข้าพเจ้าขอให้ได้ไว้ เด็ดภาพ

LIRT

หนังสือ แล้วในระเบียบวาระของท่าน ท่านก็มีแต่ได้เรียกพรรรมาธิการท่าน
ได้มาครั้งที่ ๘ อย่างนี้ก็ได้มีรับรองมาแล้วว่าควรจะได้รูปภาพหนังสือพิมพ์ แล้ว
ข้าพเจ้าเห็นมันมีๆ ตอนๆ อยู่ อย่างจะจึงอ่อนกว่าก็ได้ไว้ก็ไม่เสียหายอะไรเลย
เพราะฉะนั้นขอให้ท่านได้ไว้ด้วยเถิด

ประธานสภาข้าราชการ : พระยาปริธา ฯ

๑๑.๑๑ นาฬิกา

พระยาปริธานฤเบตร : วิสัยกฎหมายที่เขียนกันใหม่ๆ อย่าง
โคต เป็นอัน เขาเขียนสั้นที่สุด แต่ก็ได้ความมากที่สุด แต่รัฐธรรมนูญ
ไม่ใช่ โคต ข้าพเจ้าว่าไม่ใช่โคต แต่เป็นกฎหมายที่เขียนในสมัยนั้น วิธีการ
กฎหมายสั้นที่สุดใจความได้มากที่สุดข้าพเจ้าขอพูดอีก ๒ คำ ที่เขียนไว้ในวัน
บุกค้อมได้รูปภาพในการพูด การพิมพ์ข้อแล้ว พิมพ์อะไรก็ได้ พิมพ์แจกไปปัด
ชาวหนังสือพิมพ์ อาทิยธกัถนอนัดกัถนได้พิมพ์อะไร ๆ ก็ได้ ไม่จำกัด
ต้องได้เพิ่มชวหน้าเขา เขียนหนังสือต้องมีพิมพ์หนังสือพิมพ์ทำไม่กันไม่จำเป็น
เขียนให้มากมวแปลว่า ๆ

นายชง ใจภักดี : ความจริงข้าพเจ้าไม่อยากจะตั้งท่านผู้เป็น
ผู้ใหญ่เพราะข้าพเจ้าเคารพกราบไหว้ท่านด้วยเหมือนลุง บ้า แต่ความของท่าน
และของข้าพเจ้าเป็นคนละอย่างต่างกัน ข้าพเจ้าต้องการให้เป็นภาษาชีวิต
โดยแท้ เพราะความหมายของภาษาไทยกับภาษาฝรั่งไม่เหมือนกันจริงๆ
เราไม่ต้องฮายเขา จะต้องฮายเขาทำไมเราไม่ได้ทำผิดอะไร เมื่อเราตั้งการ
ใช้ภาษาให้ถูกต้องแล้ว เราจะฮายฝรั่งเขาทำไม เพราะภาษาของเราไม่ตรง
กับภาษาของเขา ข้าพเจ้าขอได้โปรดให้ท่านประธาน ฯ ได้ใช้พรหมวิหารให้คิด
ให้ถี่ การพูดการเขียน การพิมพ์ คนละอย่าง ขออย่าให้มีต้องอธิบายเลย
ขอท่านกรุณา โปรดถามท่าน ผู้เฒ่า ซึ่งเป็นปู่หนังสือพิมพ์ที่ท่านนั่งอยู่ในที่นี้

LIRT

ตั้งคน ข้าพเจ้าเองก็รู้ท่านไม่ได้ทีเดียว ขอได้โปรดถามท่านจะได้อธิบายให้
แจ่มแจ้ง

พล. ร.ต. เด็ก สุมิตร ร.น. : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ
มีสมาชิกบริวารของ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีสมาชิกขอให้ลงมติแล้ว ถ้า
ไม่มีผู้ใดขอเบี่ยงคิปรายต่อไป ข้าพเจ้าจะเสนอให้ลงมติ

ผู้ใดเห็นว่าควรจะได้มีความลงไปตามที่ผู้เสนอแปรญัตติเสนอมาขอ
ได้โปรดประชุมชน

มีสมาชิกยกมือ ๔ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดประชุมชน
มีสมาชิกยกมือ ๑๔ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าไม่เต็ม ต่อไปพรรค ๒
นายจง ใจภักดิ์ : ในพรรค ๒ นี้ข้าพเจ้าขอเพิ่มเติมบันทึกที่ ๖

พรรคสุดท้ายว่ามติในการบัญญัติกฎหมาย เช่นว่านี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อย
กว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกในประชุมสภาทั้งต้ง ในการที่ข้าพเจ้าขอเสนอมา
นี้ไม่ใช่เสนอด้วยอารมณ์ของข้าพเจ้าเองโดยเฉพาะ หลักของการเขียน
รัฐธรรมนูญที่ประเทศอื่นๆเขาเขียนก็ได้ไว้โดยมากเขาได้ลงมากกว่าเราอีก
เช่นรัฐธรรมนูญอเมริกันในสภากรองเกดส์ห้ามมิให้ออกกฎหมายที่เป็นการขัด
ต่อการปกครองเขียน การโฆษณาหนังสือพิมพ์ไม่ได้เด็ดขาด ข้าพเจ้าเห็นว่า
ถ้าเขียนอย่างนั้นแล้วประเทศไทยไปไม่ได้ จึงขอให้ต้องมีคะแนนเสียง ๒ ใน ๓
ของทั้งประชุมสภาทั้งต้ง หวังว่าท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายคงจะเห็นด้วย
หรือไม่ประการใดก็ตามแต่จะโปรด

หลวงประคอบนิติสาร : เรากลให้ตัดประเด็นในเรื่องเสรีภาพ
ตามมาตรฐานไว้ด้วยว่ามากมาย คือถ้าจะจำกัดลงโดยกฎหมายธรรมดาที่ไม่ได้
ขยับแล้ว จะจำกัดได้ก็แค่โดยกฎหมายที่คุ้มครองเสรีภาพหรือกฎหมายที่ออก

เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการให้ปากคำแล้ว
ท่านจะเกณฑ์ให้คิดยังมีคิดถึง ๒ ใน ๓ ของที่ประชุมสภาทั้งสองนั้นก็ขอให้ท่าน
คิดว่าถ้าการกำหนดโทษประหารชีวิตนั้น ก็เป็นการมีคดีที่มีชีวิตมาอยู่แล้ว
ถ้าเราจะแก้รัฐธรรมนูญมาตราที่นั้น มันก็ชนเสรีภาพของประชาชนลงไป อาจจะ
มีเพิกถอนได้ก็อันหนึ่งก็อาจหลุดก็ประกันได้ว่าจะต้องมีกฎหมายเป็นพิเศษ ยัง
กล่าวออกกฎหมายประหารชีวิตคนที่เห็นจะเกินไม่กระมัง

๑๐.๑๑ 14.

นายจาง โจ๊กกั๊ : ความจริงข้าพเจ้าได้คำนึงแล้วเหมือนกันในเรื่อง
ที่เสนอเข้ามานั้นก็คิดว่าเสรีภาพเป็นเรื่องสำคัญมากในหลักประชาธิปไตย เป็น
หัวใจของประชาธิปไตยทีเดียว เพราะฉะนั้นหากว่าเราไม่มีหลักประกัน
ในเรื่องเสรีภาพไว้ให้มันคงดีก็เท่ากับเขียนหลอกใจเท่านั้นเอง มขอกว่า
รัฐธรรมนูญนี้มีเสรีภาพภายใน ขอบเขตที่แห่งกฎหมาย แต่ที่หลังบอกว่าเอา
เขมเขมปากหนังสือพิมพ์ก็ได้ ห้ามไม่ให้เขียนแต่รัฐบาลเห็นไม่ชัดขนาด
ก็เก็บหนังสือพิมพ์นั้นก็ได้ บรรดาข้าราชการไม่ชอบหน้าไม่ให้เขียนไม่ให้
ดำเนินกรหนังสือพิมพ์รัฐสภาจะออกกฎหมายห้ามทำได้อันนั้น เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าเสนอมา หมายความว่า เป็นการประกันเสรีภาพของประชาชน
ที่จะเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ เรื่องที่ท่านว่าโทษประหารชีวิตหรือโทษที่
ท่านว่า เราจะประกันอย่างไร ท่านทั้งหลายก็พูดแล้วว่าเอาประชาธิปไตย
อันแท้จริง แต่ข้าพเจ้าเอาเพียง ๒ ใน ๓ ของอเมริกันท่านก็ไม่ให้เลยแล้ว
อย่างนั้นก็ไม่ใช่ประชาธิปไตยอันแท้จริง ท่านครุรัฐธรรมนูญอเมริกันเขาห้าม
ทีเดียวที่จะไม่ให้สภาของเขาสั่งออกกฎหมายเช่นนี้ มันเขาเอาข้อเพียง ๒ ใน ๓
ในสภาทั้งสอง ครรมาธิการก็ควรจะใจป้ำพอ ถ้าไม่อย่างนั้นก็ไม่มีการ
ประกันได้ในรัฐธรรมนูญ

พระยาศรีธรรมราช : เราได้ฟังกันมานานพอซึ่งผู้เสนอก็คือ
อภิปรายเป็นครั้งสุดท้ายแล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว

นายจง ใจภักดี : ข้าพเจ้าขอเสนอให้เบ็ดอภิปราย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอให้ลงมติและขอให้เบ็ด
อภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมพิจารณา ผู้ใดเห็นว่าการเบ็ด
อภิปรายต่อไป ขอให้ไปประชุมอื่น

สมาชิกยกมือ ๘ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าการเบ็ด
อภิปรายต่อไป

สมาชิกยกมือ ๘ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เบ็ดอภิปราย ๘ ลงมติได้แล้ว ๘
คะแนนเท่ากัน ข้าพเจ้าขอชี้ขาดให้ท่านพูดได้

นายอินทร สิงหนิตร : เมื่อก่อนพูดแล้วและลงมติจนไม่ถูก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เราขอให้เบ็ดอภิปราย แล้วเรา
ก็ตั้งต้นใหม่ ต้องให้เราพูดก่อนถูกแล้วเพราะข้าพเจ้าชี้ขาดให้เขาพูดได้
แต่ต้องพูดสั้น ๆ ท่านพูดมาหลายหนแล้ว

นายจง ใจภักดี : ขอขอบคุณเป็นอย่างมาก ที่จริงข้าพเจ้าไม่
อยากจะถูกอะไรให้มากมาย แต่ว่าเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพก็อยากจะได้
กระจำงออกไปเท่านั้น แต่สุดท้ายท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องก็มาข้อมอบให้ลง
มติโดยรวดเร็ว.....

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเสียที่เกิดขึ้น ขอให้ท่านพูดใน
ประเด็น

นายของ ใจภักดี : ขอดอนคำนั้น ความจริงข้าพเจ้าอยากจะฟัง
ท่านกรรมาธิการมากกว่า ข้าพเจ้าเคารพในความคิดเห็นของท่าน ข้าพเจ้า
ขอฟัง

พระยาอรุณการวิชัยนิพนธ์ กรรมาธิการ : กรรมาธิการเข้าใจ
ความประสงค์ของท่าน คือท่านมีเจตนาที่ค่อนข้างดีพอสมควร กรรมาธิการก็มี
เจตนาเช่นเดียวกัน แต่ที่ท่านเห็นชอบมานั้น กรรมาธิการรู้สึกว่าจะ
ผลร้ายแก่หนังสือพิมพ์ดังกล่าวจะเป็นผลดี ก็ขอในการที่จะแก้ไขกฎหมาย
เกี่ยวกับสวัสดิภาพหนังสือพิมพ์การที่ท่านเห็นชอบมานั้น ถ้ากรรมาธิการแก้ไข
กฎหมายให้ดีขึ้นก็ขอมีมติ ๒ ใน ๓

นายของ ใจภักดี : ข้าพเจ้าขอเรียนต่อ ๒ - ๓ คำ ความประสงค์
ของข้าพเจ้าไม่ได้บอกเอาไว้ชัดเจน คือในความประสงค์ของข้าพเจ้าก็เพื่อ
ไม่ให้อรรถสิทธิ์เสรีภาพเท่านั้น หมายความว่าอย่างนั้น เหมือนรัฐธรรมนูญ
อเมริกัน

พระยาอรุณการวิชัยนิพนธ์ กรรมาธิการ : ตามที่ข้อยกเว้นที่เสนอ
ไม่ใช่อย่างนั้น ก็ขอย้ำกฎหมายที่จะแก้ไขเกี่ยวกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์แล้ว
คือมีมติ ๒ ใน ๓ ต้องหมายความว่าให้ดีขึ้นและให้เด็ดขาดทั้ง ๒ ประการ
กันถ้าหากท่านจะไปแก้ว่า การแก้ไขกฎหมาย เป็นการรับรองเสรีภาพหนังสือ
พิมพ์ให้มากยิ่งขึ้นไปให้มัตติ ๒ ใน ๓ แต่ถ้าจะให้ดีขึ้นก็จะเป็น ๒ ใน ๓ คืออัน
ไม่ชอบด้วยเหตุผล ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะมีผลเสียแก่หนังสือพิมพ์มากกว่า
จะเป็นผลดี

นายของ ใจภักดี : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ
มีมติกรรมาธิการ
ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เห็นด้วยคำควรระเต็มคักตาม
ผู้บัญญัติไปโดยชอบด้วย
ตั้งมาชิกยกมือ ๓ นาย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วยโปรดยกมือขึ้น
สมาชิกยกมือ ๑๔ นาย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าไม่เต็ม

นายทองม้วน อัคราภกร : ข้าพเจ้าขอคัดคำว่า "ยูวชน" ออก
ใช้คำว่า "พลเมือง" แทน คำว่า "ยูวชน" ในวรรค ๓ ของมาตรา ๓๓ นี้
ข้าพเจ้าขอเรียกร้องให้การให้เสรีภาพบริบูรณ์แก่ผู้พล ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาควรที่
จะให้เต็มที่ แต่ว่าควรจะอยู่ในขอบเขตแห่งความดีความงามของประชา
ชนและประเทศชาติ แต่กรรมาธิการไปร่างมาใช้คำว่า "ยูวชน" มีข้อความ
อย่างนั้น "เพื่อบริษัทความดีความงามทางจิตจิตใจของยูวชน" ข้าพเจ้า
ขอแก้เป็นคำว่า "เพื่อบริษัทความดีความงามทางจิตจิตใจของพลเมือง" ที่ไร
คำว่ายูวชนนี้เข้าใจว่าจะเป็นความปรารถนาดีแก่ยูวชนเท่านั้น แต่สำหรับ
ผู้ใหญ่หนักกฎหมายไม่ได้ควบคุมถึง ข้าพเจ้ายังไม่ทราบความประสงค์ของ
กรรมาธิการที่จำกัดเพราะดวงแคบเท่านั้น เพราะความดีความงาม
หมายถึงความซื่อสัตย์ ความช่วยเหลือแนะนำไปและทำได้ง่าย ๆ ทั่วไปสู่ทางดี
เพราะฉะนั้น จึงเป็นการ ส่งเสริมที่จะ คุ้มครองและ บังคับ ความดีความงามทาง
จิตจิตใจของประชาชนทั่ว ๆ ไปโดยเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ

๑๑.๒๖ 14.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช (กรรมาธิการ) : กรรมาธิการได้เต็มข้อ
ความหนักไปก็เนื่องจากเวลานั้นมันเกิดปัญหาใหม่ เกี่ยวกับจิตจิตใจของยูวชน
ข้าพเจ้าขอขยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่นว่า ในอเมริกาเวลานั้นมันมีหนังสือของมัมมิกเคม
หนึ่ง เป็นหนังสือเด็ก ๆ สำหรับให้เด็กอ่านเป็นรูปการ์ตูน แล้วรูปการ์ตูน
มหาโจรคิงยอร์ ซึ่งผู้ใหญ่ดูไม่เต็มความดีจิตใจ แต่เด็กชอบเหลือ
เกิน คือเด็กชอบเห็นอะไรแล้วก็ชอบบอกจะเอา เห็นเป็นของดีไปโดย
ทันทีปัญหาในอเมริกา เด็ก ๆ ในอเมริกาโดนชักไปเรียนแบบคอมมิวนิสต์

LIRT

เลยเป็นมหาโจรไม่บางอะไรบ้าง แต่รัฐบาลจะไม่สั่งห้ามก็ไม่ได้ กฎหมายไม่มีห้ามไว้ หรือยกตัวอย่างง่าย ๆ อีกอย่างหนึ่ง เช่นภาพยนตร์ เกี่ยวกับ การโฆษณาภาพยนตร์ บางอย่างมีหนังสือที่ใหญ่แต่ตัวเล็กไว้ ๆ แต่ไม่เสีย คัศจรรย์ แต่เด็กดูแล้วก็เชื่อมโยงโทรคมนาคมทางจิตใจ คือเด็กไม่เหมือนผู้ใหญ่ ถ้าจะคุมครองเรื่องนั้นแล้วเขียนกว้าง ๆ ดังทนาย เขียนให้จากคดีสภาพไว้ คือผู้ใหญ่ไม่กระทบกระเทือน แต่เด็กกระทบกระเทือนจิตใจเหลือเกิน แล้ว แบบอย่างก็มี ในรัฐธรรมนูญเยอรมันก็เขียนบอกไว้เป็นพิเศษนอกเหนือ เป็นพิเศษ การเชื่อมโยงโทรคมนาคมทางจิตใจและสิ่งจรรวมอาจจะไม่ถึง ขนาดใหญ่ แต่อาจจะกระทบกระเทือนถึงเด็กได้ ถ้าเราเขียนไว้ว่า เพื่อ บังคับกันความเชื่อมโยงโทรคมนาคมของพดเมืองแล้ว นอกจากจะเสียความหมาย ความหลักวิชาการแล้ว จะหมายความว่ารัฐธรรมนูญด้วย ก็ขอยุขของเรา นึกถึงการควบคุมรักษาเป็นพิเศษตามกฎหมาย ค้อยเห็นจึงเป็นแบบอย่าง ในกฎหมายเยอรมัน

๑๐.๒๘ น.

นายทองม้วน อติถาวร : ราชเจ้าไม่เห็นด้วยกับกรมการ เพราะเหตุว่าในการที่จะประกันความเชื่อมโยงโทรคมนาคมทางจิตใจของชนเท่านั้นไม่ เพียงพอ เราจะเห็นได้ว่า การทำหนังสือพิมพ์หรือการพิมพ์หนังสือออก จำหน่ายนั้น ถ้าหากว่าเป็นชนที่จงใจในทางที่เชื่อมโยงโทรคมนาคมทางจิตใจแล้ว ก็เหมือนชายคชของเหลือเกิน ถ้าหนังสือพิมพ์ใดที่มีดำรงค์คชนำประโยชน์แก่ ประเทศชาติ เพื่อความสงบแล้วจะขายได้น้อย เราจะเห็นได้ว่ากรจำหน่าย หนังสือพิมพ์เหล่านั้นก็เช่นเดียวกัน ราชเจ้าวิตกเป็นอย่างยิ่งว่าภายหลัง สงครามจิตของพดเมืองได้เชื่อมโยงโทรคมนาคมกันขึ้นอันมาก แม้แต่ทาง พุทธศาสนาคความเชื่อมโยงได้มีมากขึ้นก็เดื่อมกลายลงไปมาก เพราะฉะนั้นเพื่อ บังคับ ให้เชื่อมโยงโทรคมนาคมจิตใจของพดเมืองนั้นย่อมเป็นของดี เพราะ

LIRT

นายอง ใจภักดี : ความจริงที่ท่านผู้ปรารถนาคิดเสนอขึ้นไปนั้นก็
เหมือนกัน กว้าง ๆ ความถึงคนทั่วไป เพราะว่าเวลานั้นข้าพเจ้าเห็นหนังสือ
พิมพ์ออกขาย.....

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นั่งก่อน เดี๋ยว ๆ พวกเขามารวม
อยู่ในที่ธรรมอันดีของพลเมืองแล้ว ย่อส่วนเพิ่มขึ้นอีกต่างหาก ไม่ใช่ไม่มีใน
ถิ่น ที่ธรรมอันดีนั้นความถึงพลเมืองก็ความถี่แล้ว ผู้ใหญ่เขียนอยู่ด้วย
ของเขาเต็มตำหรับี้เด็กเท่านั้น

นายอง ใจภักดี : ถ้าย่างนั้นข้าพเจ้าไม่พูด

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ปรารถนาไม่คิดใจจะเพาะ
วรวรณ ผ่าน ไปถึงวรวรณ "

นายทองม้วน อธิการ : ข้าพเจ้าขอเติมคำว่าแต่งตั้งพิมพ์อยู่ใน
ระหวางคำว่า สิทธิการห้าม การทำการพิมพ์นั้นก่อนแต่รูปภาพ คืออาจตั้งพิมพ์
เป็นเครื่องประกอบการอย่างหนึ่ง ตำหรับพดกทำการพิมพ์ ถ้าหากว่าเราไป
ยึดโรงพิมพ์ของเขาเสีย ยึดตัวพิมพ์ ตั้งพิมพ์ เช่นกระดาษเป็นต้น ก็กระทำ
ให้เป็นการขัดประโยชน์ในการที่จะทำการหาเลี้ยงชีพ คือส่งมความโรง
พิมพ์แห่งหนึ่งซึ่งเขาทำการอยู่ ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่มีความประสงค์จะตั้งมค
กัทธิหรือทำการอย่างอื่นทำไม่ได้แต่อย่างหาข้อเขยัด ในการเขยัดเช่นนี้ยอม
กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในการที่จะประกอบอาชีพของเขาซึ่งทำให้คนหรือ
กรรมกรในโรงพิมพ์นั้นไม่มงานทำ แล้วก็นักหากว่าไม่มงานทำแล้วก็ยอม
ถกถอนความสงบเรียบร้อยขึ้นได้ ก็จะทำให้เขาไปประกอบกรรมหรือมค
ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงห้ามได้เสียมิให้ยัดตั้งพิมพ์เพื่อให้เขามีอาชีพในการทำงาน
ของเขาต่อไป

หลวงประภอนนิตสาร (กรรมวิธีการ) : คำว่าตั้งพิมพ์ที่ท่าน
ผู้ปรารถนาคิดอธิบายทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจอักกระดกไปตา ๆ เขากองไว้ก็เป็นตั้ง
พิมพ์ แต่ตั้งพิมพ์ในกฎหมายนั้นไม่ใช่หมายความอย่างนั้น คือตั้งพิมพ์

LIRT

คำสั่งยึดทรัพย์สิน จะยึดเครื่องพิมพ์ ที่ท่านคำนวณว่าโรงพิมพ์เป็นลูกหนี้เมื่อเขา
ศาล และเครื่องพิมพ์ที่ยึด ยึดไม่ได้โดยทั้งหมด เจ้าของก็มีกับข้าราชการ
ไม่ได้ ไปกันใหญ่โต ขอให้เข้าใจในความหมายและเจตนากรณีห้าม
การพิมพ์เท่านั้น หมายความว่าเจ้าหน้าที่จะไปผูกเครื่องพิมพ์ตราให้พิมพ์
ไม่ได้ บอกว่าห้ามไม่ให้พิมพ์ ก็เห็นจะเข้าใจแต่ไม่ใช่อำนาจของห้อง
เขาใจ

ประธานสภาข้าราชการ : จะคิดใจใหม่

นายทองม้วน อัครถาวร : ไม่คิดใจ

ประธานสภาข้าราชการ : ผู้แปรญัตติไม่คิดใจแต่ก็ขึ้น
อินผ่านไป พระยาศรีราชิกฯ ในวรศ ๔

น.อ. พระยาศรีราชิกฯ รม. : ในมาตรา ๓๓ วรศ ๔
ซึ่งข้อความว่า “การให้เสนเรื่องหรือข้อความในหนังสือพิมพ์ไปให้เจ้า
หน้าที่ตรวจก่อนโฆษณา จะกระทำมิได้เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่
ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่พระ
บรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่ประกาศ
ใช้มณฑลยกรศึก แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามความในวรรคสอง” ข้าพเจ้าขอเดิมว่า “และ
ถ้ามีการบังคับให้เสนเรื่องหรือข้อความในหนังสือพิมพ์ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจ
ก่อนโฆษณาแล้วไซ้ เจ้าหน้าที่จะต้องระบุไว้ในคำประกาศหรือคำสั่งว่า
หนังสือพิมพ์จะต้องเสนเรื่องหรือข้อความประการใดไว้ให้ชัดแจ้งด้วย” ที่
ข้าพเจ้าขอแปรญัตติเพิ่มเติมคงนง โดยอาศัยหลักต่างประเทศที่เขาได้ปฏิบัติกัน
เมื่อระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งผลคืบของไทยที่ต้องตั้งไปตรวจของฉบับ
แต่เจ้าหน้าที่ตรวจ ทักขอรับด้วยคดี ได้ตัดข้อแม้ว่ากระทรวงแจ้งความชาย
หนังสือหรือข้อความที่เป็นปฏิปักษ์ต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชนแต่ประการใดเลย ทั้งทำให้การเสนข่าวก่อนหาข่า

เงินค่าสมัคร นี่เป็นความประสงค์ของข้าพเจ้าขอเดิม ท่านกรรมาธิการ
จึงมีข้ออธิบายว่าไม่สมัครประการใด

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการ) : ในเรื่องคำแปรญัตติ
นั้นกรรมาธิการก็ได้พิจารณาโดยรอบคอบอย่างยิ่ง มีความเข้าใจว่า ความ
ประสงค์ของผู้แปรญัตติทั้งหมดหมายความว่า ถ้าเวลาเจ้าหน้าที่จะให้หนังสือพิมพ์
ระดับใดเสนอหนังสือพิมพ์ไปให้ตรวจจะต้องบอกให้ชัดเจนว่าเสนอเรื่องใด หรือ
ข้อความตอนไหนไปให้ตรวจ ไม่ใช่บอกว่าส่งหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับไปให้ตรวจ
เข้าใจว่าอย่างนั้น ท่านกรรมาธิการคิดว่าที่เรียนว่า ให้เสนอเรื่องหรือข้อความ
นั้นเป็นคำอธิบายที่ดีอยู่ในที่ต่อว่าเวลาเจ้าหน้าที่จะขอตรวจก็ถาม ก็จะต้อง
บอกไปว่า เรื่องหรือข้อความอะไร แต่ว่าท่านจรรยาวัณจะเขี่ยอย่างที่ท่านบอก
แล้วว่าในประเทศออสเตรเลียซึ่งมีตัวอย่างมาแล้ว ตรวจกระทั่งแจ้งความ

ละโทษนั้น กรรมาธิการคิดว่าบางคราว บางโอกาสก็อาจจะต้องทำ
เช่นนั้น เราทรมไม่ได้ว่าในภาวะการรวมบุคคลทำกิจกรรมนั้นเราจะส่งข่าว
ถึงกันได้อย่างไรบ้างถ้าจะเป็นรูปภาพซึ่งมีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
หรืออาจจะเป็นแจ้งแจ้งความประกาศรายวันแต่ในนั้นมีความหมายถึงกันให้ไปทำ
อะไรก็ได้ ฉะนั้นในการจำกัดเงินเจ้าหน้าที่จะต้องบอกทุกคนว่าอันเป็น
แจ้งความ อันนี้เป็นเฉพาะบทความ ถ้าทำอย่างนี้แล้วข้าพเจ้าเห็นว่าทำได้ยาก
เพราะในเวลาฉุกเฉินเราจะต้องมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ให้เขาทำงาน ได้ดีดก
มีใช้ว่าเมื่อเจ้าหน้าที่แล้วจะเป็นอันตราয়แก่ประเทศ และที่ว่าเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติการ เป็นการยุ่งยาก นั้นโดยที่คิดออกก็เป็นคดีมัน ๆ อะไรอย่างนั้น นั้น
เรามาธิการเห็นว่าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นการเกินสมควรไป เรา
เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างไรก็ยากเต็มที ถึงแม้จะเขียนอย่างที่ท่าน
ส่งมานั้นเขาก็อาจจะคัดออกเป็นหน้า ๆ ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นกรรมา
ธิการเห็นว่าในกรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัตินอกเหนือและเกินไปเช่น นั้นก็เป็นหน้าที่

ของรัฐสภาที่จะตั้งกระทู้ถามรัฐบาล หรือโดยเสียงของผู้แทนขอเปิดอภิปราย
ทั่วไปว่าจะไว้ใจหรือไม่ไว้ใจเสียเลย เรื่องที่ท่านเสนอขึ้นไม่ใช่เรื่องที่แปร
ว่าถ้าเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วจะเป็นการมีองค์กนทกอย่าง หักตั้งประกัน
เสรีภาพก็ต้องให้สมควร ถ้าจะให้เกินเขตนี้แล้วใครจะทำอะไรไม่ได้โดย
เดียวจะกลายเป็นเสรีภาพเมื่อครั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ คือจะทำอะไรก็ได้เพราะเป็น
เสรีภาพเช่นนี้ การปฏิวัติงานของรัฐเช่นนี้เท่ากับว่าเป็นการให้สิทธิเสรีภาพ
จนเกินไป จะเป็นภัยและเสียหายประโยชน์ของประเทศ เพราะฉะนั้นกรมวาชิการ
จึงมีความเสียใจที่จะเติมอย่างที่ท่านถามไว้

น.อ. พระยาสุรภักดิ์พิพัฒน์ ช.น. : ความจริงข้าพเจ้ามีความ
เคารพและเชื่อในปรีชาสามารถของท่านกรมวาชิการแต่ละท่าน ถ้าเป็นเรื่อง
ธรรมดาแล้วข้าพเจ้าจะยอมขอถอนและผ่านไป แต่ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ
ซึ่งเกี่ยวกับประโยชน์ได้เสียของหนังสือพิมพ์โดยตรง และเกี่ยวกับประโยชน์
ได้เสียของประชาชนพลเมืองซึ่งข้าพเจ้าขอทราบเรียนดังต่อไปนี้ ถ้าหากว่า
จะคิดว่าควรเติมข้อความเหล่านี้เป็นการพิมพ์เพี้ยนเกินไปแล้วข้าพเจ้าอยากจะ
ทราบเรียนว่ากรรมการดำเนินการในการที่เราจะเขียนไว้ใน รัฐธรรมนูญนี้
ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย เป็นเพียงแต่ผอ่ยเท่านั้นเราขอยอมให้ท่านได้
ท่านทั้งหลายยอมทราบแต่อย่างว่า เราท่านที่เป็นข้าราชการในสมัยก่อนคงรู้แล้ว
ความการวิตถวาพพัฒน์ดีดียง่าปรงนากัน แล้วผู้ที่มาในงานก็ต้องแสดงตัว
เต็มยศหรืออะไรเถื่อนเราก็ยังทำได้ ถึงแม้กระนั้นเราก็ยังจะต้องใส่ไว้
ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นการพิมพ์เพี้ยนไป และซึ่งต่างประเทศเขาก็อาจได้
อีกประการหนึ่งแม้แต่การคุกคามซึ่งรัฐธรรมนูญยังได้ โขกาส่งว่าใหม่สักการ
เยี่ยมได้ แต่ประโยชน์ได้เสียของหนังสือพิมพ์ทุก ๆ ซึ่งข้าพเจ้าขอทราบ
เรียนต่อไป นอกจากข้าพเจ้าเป็นผู้มาสังกัดการวางรัฐธรรมนูญแล้วข้าพเจ้า
เคยมีอาชีพทำกินในทางหนังสือพิมพ์มา ๑๕ ปีมาแล้ว และเคยเห็นถึงเป็นกรรม
การของหนังสือพิมพ์ระบบหนึ่งด้วย เพราะเหตุว่าประการที่ข้าพเจ้าได้นำ

หนึ่งสัปดาห์เจ้าหน้าที่ตรวจแล้วมาเห็นข้อที่ประชาชนหนึ่งฉบับ ที่เป็น
ต้นฉบับซึ่งได้ตรวจ ยืนยันข้อเท็จจริงว่าให้พลเรือนจะเห็นได้ว่าข้อ
ความอย่างนี้คือข้อที่คัดลอกเป็นหัวหน้า พ.ท. พระอุดมธัญทร

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : คือเป็นเรื่องของบุคคล

น.อ. พระยาศรภักดิ์พิพัฒน์ ร.น. : คือชี้ให้เห็นว่าเช่นเขือ
อย่างไรไม่ใช่เขาชนะคณะกรรมการเรื่อง การ เช่น เขือมันจะให้เช่นเขือ
ความเต็มใจหรือไม่เขาเท่านั้นเอง ไม่ใช่ประโยชน์ของการหนังสือพิมพ์
แต่เป็นประโยชน์ของประชาชนพลเมืองเช่นก้อยคำคงนี้ การทนายแพทย์
ประจำที่ ๆ ถามว่าไม่ได้ให้การกับใครแต่ทำให้การ กับประชาชน เพื่อให้
ประชาชนเข้าใจยิ่งขึ้น ที่ได้ก่อกัดแต่เดยมี่คราประทัมอย่างนั้นแต่
ในต่างประเทศเขาเบ็ด ๒๕ ชั่วโมง ประชาชนก็ได้อ่านหนังสือพิมพ์เต็มพร้อม
บริบูรณ์ ตามธรรมดาหนังสือพิมพ์ของเขาประชาชนไม่ต้องคอยข่าวคือ
ไม่ต้องตรวจเขาเช่นประชาชนได้อ่าน ถ้าอย่างนั้นข่าวจะซ้ำที่ซ้ำๆ
ไม่ต้องการเขาชนะกรรมการที่เคารพนักแต่ต้องการ ข้าราชการคือ ไปการ
เช่นเขือจะโคเป็นอย่างไรจะได้เห็นข้อไปอีก

หลวงประภคมนตรีสาร (กรมราชการ) : กรรมการมีความ
เห็นพ้องกับผู้ประมุขคดีทุกประการ กรณีที่ท่านยกมาข้างเป็นสิ่งที่ทำไปโดย
ไม่สมควรอย่างยิ่งเพราะไม่เห็นเข้ากันภาจะการรวมการสงครามหรือสงคราม
ฉุกเฉินอะไรเลย แต่ว่าการกระทำเช่นนี้ที่เดิมนั้นจะมีผู้คัดค้านเข้าไป
ก็เป็นสิ่งไม่ควรกระทำและเป็นสิ่งที่สภาทั้งสองมีเจตนาดีรัฐสภาได้โดย
ที่เดียว แต่ว่าถ้าแม้ว่าเขียนไว้ตามรัฐธรรมนูญอย่างท่านประมุขคดีก็ไม่ได้
เพราะว่าเราจะให้เสนอเรื่อง ได้ต้องปรากฏมาโดยจะเพราะว่าให้เสนอเรื่องนั้นถ้า
มีกรณีทนายถ้อยอย่างมาเจ้าหน้าที่ก็ต้องส่งเรื่องนั้นมาตรวจก่อน ให้ตาม
ผู้ประมุขคดีมาตรวจแล้วเขาก็คัดค้านได้คือ เพราะพูดตามอำนาจกฎหมาย
แต่ของรัฐธรรมนูญของเราอย่างถ้าจะส่งมาใช้ตราได้ต้องอาศัยอำนาจตาม

กับบัญญัติแห่งกฎหมายประการแรก และต้องทำเมื่อประเทศอยู่ในภาวะฉุกเฉิน การรวมหรือการส่งครามหรือกบฏร้ายกาจที่ ยักยอกอย่างมางทำไม่ได้ นอกจากมีพระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และมีกรรวมหรืออะไรเสียก่อน เพราะฉะนั้นท่านไม่ควรวัดก หนดที่ท่านยกตัวอย่าง ทำให้ไม่ได้ เว้นแต่จะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือมีกรรวมเสียก่อนแล้วก็ต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อย่างไรก็ตามถ้าเราบรรดงไปหมดอย่างที่ท่านว่า เราจะต้องเขียนรัฐธรรมนูญอีกหลายมาตราเรื่องอะไรบ้างที่คิดได้หรือไม่ได้ซึ่งเป็นภาระเหตุข้อนี้ ที่กรรวมวิธีการพูดเช่นนั้น กรรวมถ้ากรเห็นใจและเห็นพ้องด้วยกับท่านอย่างยั้งว่า การกระทำแล้วมาไม่ควรถรกระทำ แต่จะให้ประมุขลงมติก็จะกินไปหน่อย แต่ถ้าจะเขียนอย่างที่ท่านว่าแล้ว ก็ไม่เห็นมีข้อกันอะไรได้ เพราะว่าถ้าตั้งไปตรวจเขาก็บอก ว่า เรื่องนั้นๆ ตั้งมาตรวจแล้วเขาก็คิดได้ อย่างนั้นมันก็ต้องตั้งกรรวมกรสนตรวจหรือ เราต้องมอบไว้ ให้กับเจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงานหรือหรือไม่เช่นนั้น อยู่ที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลต่างหาก ดังนั้นขอความหรือหนึ่ง เจ้าหน้าที่จะต้องระบก่อนว่าเรื่องอะไรตั้งมาให้ตรวจขอให้ท่านนักถึงผู้ปฏิบัติว่า การที่เจ้าหน้าที่จะตั้งว่า ตั้งเรื่องนั้นมาตรวจตั้งเรื่องนั้นมาตรวจก็ดูอย่างไรขอ ให้ท่านนักถึงผู้ปฏิบัติว่า การที่เจ้าหน้าที่จะตั้งว่า ตั้งเรื่องนั้นมาตรวจนักเป็นการยกเลิกเสียแล้ว เพราะฉะนั้นเราอาจจะบอก ว่า เรื่องราวเกี่ยวกับทหาร ให้ตั้งมาตรวจ หรือถ้ามากไปหน่อยก็เรื่องที่เกี่ยวข้องกับแจ้งความให้ตั้งมาตรวจ อะไรเหล่านี้ ถ้าให้แค่นั้นแล้วเขาบอกว่าเราเขียน ๒๐-๓๐ รายการรวมทั้งหมดนี้ ตั้งท้ายก็หนังสือพนพนเอง ก็ช่วยไม่ได้ เพราะฉะนั้นการเติม ไปน โทน ๆ กับของกันไม่ได้อย่างที่ท่านว่า การของกัน มีคดกอย่าง ที่ ท่าน ว่ามันเป็น เรื่อง ที่ กรรวมถ้า กร ต้องขอความเห็น ใจจาก ท่าน เหมือนกัน

LIRT

น.อ.พระยาศรวิทย์พิพัฒน์ ร.น. : ข้าพเจ้าได้ทราบเรียนท่าน
 กรมราชการแล้วว่า ข้าพเจ้าไม่ต้องการจะเอาชนะคะแนนหรือคัดค้านกรม
 ราชการเลย ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นกรมการบริษัทยังดีพร้อมดีมีบบหนึ่ง
 ข้าพเจ้าจึงอยากจะได้สถานที่ตั้งมันดีกว่า ไม่ให้เดินลงไปแถวถนน ของข้าพเจ้า
 ก็ได้ทราบเรียนกรมราชการมาแล้ว มีตัวอย่างแต่เห็นผลของการยุทธ
 ไม่ได้ สมมติว่าการรบที่ทะเลคอตัด ที่เห็นข้อดีตรงเลยขึ้นไป สมมติขอ
 เสียหลายเรือแต่ได้ตั้งทัพก็มีหลายตัว ก็เมื่อรัฐบาลบอกว่ายิงตรงข้าพเจ้า
 รัฐบาลบอกว่ายิงหนึ่งเดือนจึงจะให้ลงอย่างนี้ การทหารเราบอกลงไปก็
 แต่ว่ามันบางครั้งก็เกิดอุปสรรคหนึ่งดีพร้อมก็ได้เสนอไปให้ตรวจ เจ้าหน้า
 บอกว่าอย่างนั้นไม่ได้ หนึ่งดีพร้อมหลงโครมงไปโดยก็ถือว่าไม่ผิด ก็
 ก็คิดว่ารัฐบาลจะต้องมีโรงพิมพ์นั้น ในระหว่างสงครามหนึ่งดีพร้อมก็
 ก็ให้อำนาจคำสั่งของรัฐบาล แต่คำสั่งนั้นอันหนึ่งดีพร้อมอย่างนั้น
 ถูกต้องแล้วไม่เป็นการผิดอย่างนั้นก็ รัฐบาลก็แพ้ไป เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าว่าไม่มีความประสงค์อะไรที่จะเอาชนะกรมราชการ แต่อยาก
 ได้สถานที่ตั้งดีกว่า ในเมื่อมีการเซ็นเซอร์แล้วจะมีการลงของอย่าง
 ที่แล้วมา

เลขาธิการสภาข้าราชการ : ก็เมื่อท่านสมาชิกยื่นข้อ
 ให้ทางสภาพิจารณารือไม่เช่นนั้น ปัญหาที่ว่าสภาจะเอาหรือไม่
 นั้นคงขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่จะเสีย และประโยชน์ที่จะได้เท่าไร
 เนื่องจากท่านสมาชิกเอง กรมราชการกับท่านสมาชิกต่างมีความเห็น
 ว่าไม่อยากจะให้มีการเซ็นเซอร์ โดยเราต้องการเปิดเสรีภาพให้มาก
 แต่ที่ท่านสมาชิกผู้เกิดคิดเสนอนั้นไม่เห็นว่าทางที่จะช่วยได้ เพราะเหตุ
 ใดก็ตามให้ระบุเรื่อง เมื่อทราบได้ก็ทำอย่างไรก็ตามในการ
 เรื่องนั้นมาอยู่ในมือเจ้าหน้าที่ และเขาอาจจะระบุเรื่องเช่น
 ราชการนั้นอย่างนั้นของเซ็นเซอร์อย่างนี้ ก็ไม่ทางที่จะช่วย
 เหลือได้ อย่างนี้ ก็ไม่เป็นการเหมาะไม่เป็นการสมควร แต่ขอ
 ก็อย่างหนึ่งอย่างหนึ่ง

เรื่องดังกล่าวเห็นได้ทันทีว่า ของทุกอย่างประปรายทั้งนั้น เกือบทุกวิชา กฎหมายกระผมเองเคยสั่งหนังสือมาจากประเทศอินเดีย มีหนังสือเล่มหนึ่ง ซึ่งเป็นหนังสือเล่มหนึ่งซึ่งประเทศอังกฤษห้ามส่งออก เพราะว่าหนังสือเล่มนั้นเป็นกฎหมายหรืออาจจะเป็น ใต้ดินก็ได้ เช่นเขียนลงแรงความ ๕-๖ คำ เขาบอกว่าหนังสืออย่างนั้น ในการยกต้องตรวจหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ อย่างไรก็ตามผมขอให้สำนักงานพิจารณาว่าท่านสมาชิกผู้เกียรติเมื่อนักทางนักในไตรมาส ทางแก้อยู่ที่ตัวบุคคล บุคคลที่เช่นเชอร์คหอยไม้ ซึ่งเรื่องนักควรอยู่กับรัฐบาลซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐจะไปเอาความรับผิดชอบว่าทำไมจึงใช้คนเช่นเชอร์คหอยไม้ แล้วเราช่วยไม่ได้ และผมไม่เห็นว่าเป็นความผิด การเช่นเชอร์คหอยไม้ แต่จะต้องเช่นเชอร์คหอยเรื่องเราก็ต้องร่วมกัน เพราะในสงครามการบอกในหนังสือพิมพ์ออกได้ก็ที่สุด เช่น ๕ คำก็คิดเอาออกเสีย คำหนึ่งอะไรก็ตามเป็นต้น อาจจะมีออกข่าวให้ต่างประเทศรู้ได้แต่เขายอมรับเช่นเราแก้ในทางตัวบุคคลได้ ไม่อาจจะแก้ในทางศีลธรรมไม่อาจจะแก้ในการประจบประแจงของข้าราชการซึ่งมีตัวรัฐบาลได้ และโดยเหตุนี้กระผมเห็นว่าท่านสมาชิกผู้เกียรติได้พิจารณาทางแก้ต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่าไม่ได้แก้เลยเมื่อเขียนลงไปก็ไม่มียุทธชนะอะไรเลย

น.อ. พระยาศรราชวิหัตถ์ ร.น. : ข้าพเจ้าขอทราบเรียนว่า ระหว่างที่ข้าพเจ้าอยู่ในอดีตเคย ๕ ปีนั้น ระหว่างนั้นข้าพเจ้าไม่เคยเห็นหนังสือพิมพ์หน้าข่าว ๆ ใดของประเทศไทยเราเลย และข้าพเจ้าขอเรียนว่ากิจการของแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกัน ประเทศไทยอาจจะทำไม่ได้อย่างที่ท่านเดา ว่าทำได้ ข้าพเจ้าขอเรียนหยกหยกตัวอย่างประเทศหนึ่งในระหว่างสงครามจริง ๆ ที่เรารักยอมให้ท่านสมาชิกทราบนั้น เพราะเรื่องนั้นข้าพเจ้าขอคิดเงื่อนงำแล้วถ้าไม่มีท่านผู้ใดจะพูดอีก ข้าพเจ้าขอถอนมือ เว้นแต่ถ้ามีผู้ใดพูดอีกข้าพเจ้าขอถอน

๑๐.๕๗ น.

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : ข้าพเจ้าเข้าใจว่าสมาชิกเมื่อจะกัน
 รอลงมติ ไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะคัดจากทั้งห้องนี้มายัง ข้าพเจ้า
 ไม่เห็นด้วยกับท่านผู้ปรารถนาที่จะเติมเหตุผล คือที่ทบทวนราชการเห็นว่าทรงกั
 มั่นมอญก่อน จะแก้รัฐธรรมนูญไม่ได้อีก รัฐธรรมนูญจะแก้ทุกสิ่งทุกอย่าง
 ไม่ได้ ข้าพเจ้าทราบตัวอย่างเรื่องกำหนดที่มีอยู่นั้น ประชาชนไม่เคยใช้สิทธิ
 ของตนเองจะไปให้รัฐธรรมนูญเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรไปช่วยอย่างไรได้
 เท่ากับเจ้าหน้าที่ที่มีหรือมีออกอะไรต่าง ๆ ศาสตร์ของทางอาญาหรือทางแพ่ง
 หรือบังคับให้สิ่งดังที่เสนอไปภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติขึ้นจะคิดค้น ทน
 ในการปกครองกันให้ขอความเห็นต่างเป็นชั้น ๆ ไป นั้นเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าสังเกตเห็น
 มาจนแล้วว่าไม่ได้ใช้กัน ท่านจะมาใช้รัฐธรรมนูญ รัฐสภา รัฐมนตรี
 อะไรไป เขามอบหมายกันเป็นชั้น ๆ ไม่ได้กันขึ้นมา ซึ่งข้าพเจ้าเคยรับ
 ราชการอยู่กรมไปรษณีย์ครั้งว่าการร้องกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ทำให้งานผิดพลาด การ
 ไปรษณีย์ จะส่งตรงตามเวลา ทั้งคณะจะไปหนึ่งชั่วโมงหรือครึ่งวันเป็นไม่ได้
 ถูกคือว่าทัก แต่เขาเรียบร้อยดี ข้าพเจ้าเคยรับราชการทันมา และเคย
 เบ็ดเตล็ดไปรษณีย์ที่มาจากนอก เคยเป็นเจ้าหน้าที่ในค่านับมา เพราะฉะนั้นจึงวิ
 ษยด้วย และยังดูว่าการควบคุมเสรีภาพหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ในระหว่าง
 สงครามนั้น ข้าพเจ้ารับฟังตามกรมการบริวารบอกรว่าเป็นความครึ่งเพราะค่านับ
 คือข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้ายังเคยตกค้างอยู่ต่างประเทศ มาจากอเมริกาแล้วแต่จ
 วนเสด็จมานอนที่นอนย ตกลงกับบริษัทให้ส่งมาด้วยซ้ำไป อุปทศเค็นทางมา
 เมืองไทยแล้ว ข้าพเจ้ายังไม่ได้รับหนังสือ อุปทศบอกรว่าได้จัดการส่งโดยมี
 ประกันเรียบร้อยแล้ว เพราะอะไร เพราะเหตุว่าในระหว่างสงครามจึงงดเค็น
 ในหนังสืออาจจะเป็นโคตลบก็ได้ และเจ้าหน้าที่ในตงการตรวจจกัจะหา
 ะไรก็เห็นเค็นแล้วเขาไม่ให้เขาออกเลย เมื่อก่อนนั้นนักตกเค็นเขยกัน เพราะ
 ะนั้นความสำคัญอยู่ที่ว่าเค็นเด็กนอชกัหนังสือพิมพ์เค็นด้วยนั้นนักจกัแล้วแดง

ทุกคนตั้งถิ่นไป ถ้าได้เคยจากเจ้าพนักงานชั้นต่ำชนกลางตามหมื่นชก
ในทางปกครองหรือฟ้องไปทางศาลแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าบ้านเจ้าหน้าที่จะตั้งตัว
และรู้จักความหนักหนาคือประชาชนและหนังสือพิมพ์คิดว่าเคยจนมาก

๑๑.๑๑ น.

พระยาปริตตานฤเบศร์ : เจ้าของผู้แปรรูปคินบุงกว่าไม่ประสงค์
จะเอาชนะคะตวน ข้าพเจ้ามาหาคักไม่ประสงค์จะเอาชนะคะตวนเหมือนกัน
บอกเสียก่อนข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยตามกรรมมาธิการ ไม่ยอมตามที่ผู้แปรรูปคิน
ให้ได้ และข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่กรรมมาธิการบอกได้ว่าอย่างนั้นคุ้มไม่ได้
ข้าพเจ้าบอกว่าได้แล้วคุ้มได้ และกรรมมาธิการได้แรงข้อหนึ่งบอกว่าการ
จะเช่น เซอร์หนึ่งสี่พิมพ์แค่นั้นเพียงไรแล้วแต่ด้วยบุคคลต่างหาก ไปจาก
คิงหาก ข้าพเจ้าจะขอขียนถามว่า ถ้าท่านเชื่อด้วยบุคคลแล้ว ท่านเขียนทำไม
มาตรวจ ทุกคนย่อมมีเสรีภาพในร่างกยการจับกุมตรวจค้นต้องทำการโดย
อาศัยอำนาจกฎหมาย ไปที่ศึกษาก่อนจะมากัดนอนที่โรงเรียนแล้วก็ยัง
จับกันไม่ยอมมาทักวัน เขียนมาทำไม ท่านข้าพเจ้าขอเสนอให้ท่าน ความจริง
ในระหว่างสงครามญี่ปุ่นคราวที่แล้ว ข้าพเจ้าว่าความให้ถือเคอร์โรติ หรือ
หนังสือพิมพ์ต้องเรื่องรายงานพิจารณาที่ศาลที่ข้าพเจ้าไปว่าความที่ศาล หนังสือ
พิมพ์ที่ออกตีออกหมคนั้นเกี่ยวอะไรกับการรบ การให้อำนาจเจ้าหน้าที
มากเกินไปก็อย่างเดียวกับห้ามจับมากเกินไป ท่านบอกว่าไปร้องสภา สภา
นิติประตไปร้องที่ไหน ร้องศาล ท่านเมื่อไหร่ เป็นการคิดเสรีภาพมาก
เพราะฉะนั้นขอให้จำกัดว่าเจ้าพนักงานบอกแต่เพียงร้องขอพอแล้ว ผู้เสนอ
แปรรูปคินขอว่าเรื่องรวมกันทั้งนั้น สมมติว่าระบบกันที่ชาวสยาม กับบอก
หนังสือพิมพ์คงไม่ได้ บอกท่านก็พอแล้ว โลกหรืออะไรต่ออะไรต่าง ๆ
เช่นรายงานพิจารณาในศาลอย่างว่านั่นคือ ให้พิจารณาคนนั้นเป็น โลกเป็น
จำเลยแล้ว จะหาจุดอะไรแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีเหลือเกิน ถ้าเมื่อเราได้

ครั้งที่ โดยเหตุที่จริงของการเซ็นเซอร์ในประเทศไทยเท่าที่ปรากฏชัดใหญ่
 ใจความไม่เคยปรากฏว่าเป็นการเซ็นเซอร์เพื่อประโยชน์ประเทศชาติ กระทำ
 การเซ็นเซอร์ทุกครั้งเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและหมู่คณะทั้งสิ้น ผมกล้ายืนยัน
 โดยความเห็นส่วนตัวว่าผู้แปรญัตติจะขอรับรองให้ตราในบทบัญญัติก่อน
 ว่า ถ้าจะเซ็นเซอร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นจะต้องผ่านการเซ็นเซอร์อย่าง
 หมดเห็นด้วย โดยความเป็นจริงการทำหนังสือพิมพ์ของเราไม่มีเวลาที่จะไป
 นั่งรอพวกเซ็นเซอร์อยู่ใดที่จะตรวจหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ และยังถือไป
 หนังสือพิมพ์จะต้องมีมากชนทุกคน การทางการเมืองใดกระทำมาดังที่แสดงเป็น
 การทำให้อำนาจหนังสือพิมพ์ไม่พอประทัดที่หนึ่งทำให้หนังสือพิมพ์ออกจากรา
 บวงครั้งก็ทำให้เกิดความเคียดแค้นแก่พวกผู้ทำหนังสือพิมพ์เป็นอย่างยิ่ง คือ
 เหตุที่พวกตั้งทุกอย่างที่เราทำเป็นคดียื่นขอให้ประชาชน เราจะต้อง
 ทำโดยการคว่ำคดีที่จะคว่ำคดี เมื่อเจ้าหน้าที่เซ็นเซอร์ ๆ เดี่ยวทุกอย่าง
 เช่นนี้ กระผมใครจะขอให้ท่านกรรมการพิจารณาว่าการเซ็นเซอร์ควรว
 งดแล้วทำความเคียดแค้นให้แก่หนังสือพิมพ์อย่างสูงสุด และประการสำคัญ
 ที่สุด กระผมกล้ายืนยันว่า คนหนังสือพิมพ์ทุกคนถ้ารัฐบาลมีความประสงค์
 ตั้งใจให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เราเรียกเราไปแสดงขอการร้องเรียน
 เรื่องนี้ไม่ควรกระทำ เพราะจะเกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติเช่นนี้แล้ว
 กระผมเชื่อว่าหนังสือพิมพ์ กระผมจะไม่กระทำเลย เพราะฉะนั้นการทำให้
 หนังสือพิมพ์ไม่คงตั้งข้อความไม่ตรวจก่อนนั้นย่อมทำได้ และได้ประโยชน์
 คือ การที่สมาชิกผู้มั่งคั่งใดก็ตามเมื่อเห็นว่าหนังสือพิมพ์อาจจะตั้งข่าว
 ที่เกี่ยวกับราชการลับหรือจะเป็นเหตุส่งไปโดยทางราชการไม่ทัน กระผม
 เห็นว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ถ้าเขาประสงค์จะให้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือ
 หรือจะตั้งโดยทางลับโดยวิธีอื่น แม้ว่าประเทศเล็ก ๆ อย่างเวียดนามมีผู้
 ตาใจ ก็ย่อมจะยอมปล่อยให้ผ่านไปไม่ได้ เช่นนั้นแล้วจึงจะกำหนด
 การเซ็นเซอร์ไม่ได้ คือเห็นแก่กระผมเห็นว่าประโยชน์แก่การหนังสือพิมพ์

LIRT

ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติส่วนหนึ่ง และถ้าเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ
แล้ว ก็ขอให้ท่านคิดเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยขอเพราะ เรื่องอื่นนอกนั้น
ก็ไม่สมควรกำหนดคงไปจนเกินกว่าความจำเป็นตามปกติ

พระยาอรรถการวิสิท (กรมราชการ) : เรื่องนี้ถ้าได้อ่าน
ร่างของกรมราชการโดยเฉิน ๆ แล้วขอวิติครองลงมาซักก็ดูเหมือนจะมีข้อ
ที่น่าเห็นตกเห็นไปเป็นอย่างมาก คงสมควรเป็นการยกเลิกหนังสือ แต่ที่ท่าน
ได้อ่านโดยพินิจพิจารณาแล้วก็ดูเหมือนว่า ไม่มีโอกาสจะทำได้ แต่ว่าอีก
อย่างหนึ่งการเซ็นชื่อหนังสือพิมพ์นั้น ตามร่างที่กรมราชการเสนอมานี้
มันเกินไว้ที่จะทำโดยถูกต้องจนถึงต้องเงื่อนไข คือว่าในวรรค ๔ ที่ท่าน
จำขึ้นประโยคที่ว่า แต่ทั้งนี้ทั้งกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายซึ่งได้วางขึ้นตามความในวรรค ๒ นี้ ก็หมายความว่าในการที่จะ
เซ็นชื่อหนังสือพิมพ์ได้นั้นก็เมื่อไรดังนี้ ข้อ ๑ จะทำได้ในเมื่อประเทศ
ในภาวะการรบหรือการ สงคราม หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดยพระบรม
ราชโองการ มันเกินเงื่อนไข ๑ แล้วแต่จะยังไม่พอที่จะยกกฎหมายในเรื่องนี้
ออกประกาศให้ใช้ได้ ในวรรค ๒ ว่าบุคคลจะกระทำหนังสือพิมพ์
ออกได้ในภาวะการรบ สงคราม หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดย
พระบรมราชการนั้น ถ้าหากว่าผู้เขียนหรือผู้พิมพ์นั้นเป็นผู้ที่
มีหน้าที่ต้องปฏิบัติราชการของ ๒ นั้น เมื่อพ้นแล้วท่านว่าอันนี้ว่าการ
เซ็นชื่อหนังสือพิมพ์กระทำโดยหนังสือ บุคคลที่เซ็นชื่อในที่
เมื่อใดใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้แต่ก่อนได้วางโดย บทบัญญัติเซ็นชื่อทำ
โดยบุคคลนี้ ว่าผู้ใดบ้างอย่างไรก็ทำโดยเพราะการรบ การสงครามแล้ว
ออกภายใต้บังคับของวิชาความแปลข้อนี้ แต่ตกในบังคับของได้อ่านซึ่งใน
เรื่องพินิจในวรรคที่ ๒ นั้นแล้ว ข้อ ๑ ที่ท่านได้อ่านนั้นให้โอกาสทำ
แต่เพราะจำขึ้นซึ่ง เห็นแล้วก็น่าที่จะขึ้นบรรดาเซ็นชื่อหนังสือทำ
ได้ก็ตามต้นข้อ ๑ ถ้าเราจะไม่ใช้ของได้เรื่องหนึ่งจะครบโดยหนึ่งไป

LIART

นั้นการรวมแล้วเมื่อใดก็ไม่รู้ ข้าพเจ้าคิดว่าสมาชิกผู้มั่งคั่งได้ฟังคำบรรยาย
ของกรมการบริวารโดยละเอียดกันแล้ว บางทีข้อซึ่งใจของท่านอาจจะหายก็ได

๑๑.๑๓ น.

นายอุอินทร สิงหนะตร : ข้าพเจ้าเข้าใจว่าที่กรมการบริวารแดง
เดิมจนพดด้วงเกิดการรวมหรือฉวกรการสังคราม แต่เดิยอนต์สมาชิกซึ่งใจอยู่
เจดามัน ก็คือว่าเราเขาการเขียนเซอร์วิทแล้ว ๆ มาพูด ก็คือการเขียนหรือธรรมนุญ
เกี่ยวกักรวมเช่นเซอร์ไมโซประเทศอยู่ในภาวะการรวม ในขณะนั้นที่ข้อในระหว่าง
เวลาที่มิใช่พระบรมราชโอง การประกาศสดาน การณตุกเดิมหรือที่ประกาศกฎ
อัยยฉวกรก็ ก็ดูไม่ใช่การสังครมอย่างทีแต่ ๆ มา หนังสือพิมพ์ได้มีความ
เกี่ยวข้องอะไรประกาศสดานการณตุกเดิม การที่ประกาศอย่างนี้ปรากฏ
แล้วแต่พระเพณสมันก็ไม่ได้ประกาศ รัฐบาลได้เสนอท่านกษัตริย์ (เมื่อประกาศ
อย่างนี้แต่ก็เช่นเซอร์วิทหนังสือพิมพ์ได้ การณเรณที่ทำงานสมาชิกนี้ปรากฏก็
จึงได้เขียนขึ้นมา นอกถ้าในกรณีเหล่านี้ดูจะอย่างไร จะเอกรณนี้ด้วยโรค
หรือจะดูเรื่องใดก็ได้ดูว่าไป ดูว่าเป็นสมควรต่อข้าพเจ้าไม่ว่า ข้าพเจ้าเห็น
ที่จะต้องมีการออกหรืออิมเปริเซนต์ แต่กรณีเหล่านี้ประกาศขึ้นมาว่าตุกเดิม
อันใดจะอย่างไรแล้วทำอย่างไร ก็คงได้เข้าใจว่าเรื่องกรณนี้แต่ที่กรณ
ใหม่ ในที่นี้ประกาศการของกรม ในที่นี้สมาชิกที่วาระการสังครามครมอา
หมกต ๆ ทั่วทุก ๆ จุด แต่ที่นี้ไม่ใช่เรื่องที่จะประกาศก็ประกาศขึ้นมามีอย่าง
แต่จะรอดอย่างไร

พระยาธรรมการวิญญานันท์ กรมการบริวาร : ในขณะนั้นสมาชิก
ก็ก็เป็นหัวข้อหนึ่งข้อเดียว ก็ดูในเรื่องประกาศสดานการณตุกเดิม ถ้าหาก
กรณหรือกรณใดเขียนขึ้นมาอันหมายความว่าศาลประกาศสดานการณตุกเดิม
ก็ดูไม่มีในรัฐธรรมนูญจะประกาศอย่างไรแต่ก็ไม่ได้ ที่จริงการประกาศ
ซึ่งประกาศกรณนี้โดย เป็นพระบรมราชโองการซึ่งเป็นหลักปฏิบัติ

อยู่ที่คนหนึ่ง ต้องเป็นไปตามสถานการณ์ และแม้ว่าจะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว การเซ็นเซอร์จะทำได้เมื่อไรก็ได้เพราะในกรณีที่ปรากฏในวรรค ๒ ซึ่งเกี่ยวกับวรรค ๕ และท้าวถ่วงวรรค ๒ ด้วย ทำได้โดยในบทเงื่อนไขที่ว่าไว้ วรรค ๒ นั้นเท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังมาท่านสมาชิกเป็นห้องนั้น และที่ท่านยกตัวอย่างมานั้นขอให้ท่านคิดว่าไม่ใช่รัฐธรรมนูญฉบับนี้

น.อ. พระยาศรภักย์พิพัตน์ ร.น. : ข้าพเจ้าต้องขอประทานโทษ เจ้าคุณธรรมการวิชัย ขอโทษขอขมา ขอเชิญพระบรมราชโองการให้ก่อน ในห้องไม่ทรงทราบก็มี อยากจะทราบเรียนให้ทราบเท่านั้น

แต่ข้าพเจ้าการสาร่างรัฐธรรมนูญ : กระผมขออาจจะแจ้งข้อของใจ แต่เดิมนี้รัฐบาลประกาศเองในเรื่องสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่บัดนี้เราได้เขียนรัฐธรรมนูญใหม่ก็หมายความว่าประกาศได้เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉิน อย่งนี้เป็นกรณีฉุกเฉิน รัฐบาลต้องให้เหตุผลต่อพระมหากษัตริย์ และถ้าคิดว่ารัฐบาลเสนออะไร พระมหากษัตริย์ก็จะเป็นการเข้าใจไม่ถูกต้อง แต่ถ้ในกรณีที่นอกเหนือเหตุผลตามที่ในร่างได้ รัฐบาลเห็นว่ามีเหตุประกาศนั้นเป็นโทษท่านก็อาจจะไม่เซ็นก็ได้ นอกจากนั้นแล้วกระผมยังเป็นเดาๆอยู่ในภาวะฉุกเฉินอะไร เพราะฉะนั้นก็ถึงกำหนดสมาชิกของบ้านรัฐธรรมนูญไม่เข้าใจโดยตลอด คือว่าถ้าเกิดอะไรขึ้นหนึ่ง นอกจากรัฐสภาแล้วจะบอกอะไรหรือโลกของนักกฎหมาย และกฎหมายนั้นกระผมไม่ทราบในเรื่องคดีรัฐธรรมนูญในเรื่องเสรีภาพ เพราะฉะนั้นในกรณีนี้คงเป็นเรื่องที่อยู่ในภาวะฉุกเฉิน เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นในระบอบที่ไม่ได้ผล แต่ถ้าหากจะท้วงขย่งนั้น แต่ที่ท่านบอกได้ว่าเรื่อง กระผมขออาจจะขยับเข้าเรื่องคดีของประเทศเป็นกลางเดามา จะคดีใด แต่ที่พูดไม่ได้สอนบท คดีของหนึ่ง ตยหนึ่งถึงคดีที่เรื่องคดีกลางๆ การร้องแล้วไปคดีในรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นขอเห็นหนังสือเรียนกัน อันนี้ก็จะช่วยได้ครับไม่ได้อีกในบทกทหรือคดีอันหนึ่ง ที่เรารู้จักว่าปรากฏแล้ว หรือจะถ้าเป็นเรื่องนั้น

เว็ทศกรับได้ อยากรจะทราบจะทำอย่างไร ถ้าหากจะเอาไว้ระบบ จะระบุอย่างไร เพราะฉะนั้นความจำเป็นในสงคราม แม้แต่หนังสือพิมพ์ พิมพ์มา ๑๐ ปีแล้ว บางเล่มเขาไม่ได้ออก เขาไม่รู้ว่าในหนังสือเล่มนั้นจะบอกความวาทะหนึ่งให้ นับ ๕-๖-๗-๘ แต่ไปร้อยของได้ ไม่มีทางจะระบุได้ในทางเทคนิค เพราะฉะนั้นท่านไม่เข้าใจในทางจากระบบอย่างไร เขาไม่ได้อันประเทศ โดยตรง เขาตั้งผ่านประเทศที่เป็นกลาง เพราะฉะนั้นอย่าคิดว่าท่านจากระบบ เรื่องไม่มีใครควรตั้งระบบได้หมด ถ้าเราเช่นเขตรหนึ่งคือพิมพ์จึงจะมีผลขอ ยืนยันว่าเป็นความจำเป็นเหลือเกิน

นายชวลิต อภิวงษ์ : เพื่อดวงเงาของสภาที่พึ่งมาทั้ง ต้องฝ่ายเดียว ข้าราชการเดนมาร์กก็ปราย

นายอุทธร สิงหนัตร์ : ข้าราชการตำรวจการศอกขโมยไม่ ต้องมีตำรวจเข้าโดย เพราะฉะนั้นขอมีศอกปรายต่อไป

ปรีชานิติการร่างรัฐธรรมนูญ : มีข้อเสนอให้ศอกปราย และ มีข้อเสนอให้ศอกปรายต่อไป มีข้อเสนอว่าควรให้ศอกปรายต่อไป ไม่ปรายต่อไป

นายชวลิต อภิวงษ์ : ข้าราชการเดนมาร์กก็ปราย

ปรีชานิติการร่างรัฐธรรมนูญ : มีข้อเสนอให้ศอกปราย และ มีข้อเสนอให้ศอกปรายต่อไป มีข้อเสนอว่าควรให้ศอกปรายต่อไป ไม่ปรายต่อไป

นายชวลิต อภิวงษ์ : เพื่อดวงเงาของสภาที่พึ่งมาทั้ง ต้องฝ่ายเดียว ข้าราชการเดนมาร์กก็ปราย

นายอุทธร สิงหนัตร์ : ข้าราชการตำรวจการศอกขโมยไม่ ต้องมีตำรวจเข้าโดย เพราะฉะนั้นขอมีศอกปรายต่อไป

ปรีชานิติการร่างรัฐธรรมนูญ : มีข้อเสนอให้ศอกปราย และ มีข้อเสนอให้ศอกปรายต่อไป มีข้อเสนอว่าควรให้ศอกปรายต่อไป ไม่ปรายต่อไป

เขาขอความขานรับได้เข้าไป ถ้าทำอย่างนั้นแล้วจะเป็นผลกระทบบกกับ
พระมหากษัตริย์ เพราะเหตุว่ากลัวแต่ตัวท่านกรวดอีก อย่างนั้นภาวจะถูกเงินก็
หมดไป และพระมหากษัตริย์ไม่เซ็นให้ และในเวลาที่มิพระบรมราชโองการ
ให้พระมหากษัตริย์เซ็น แล้วพระมหากษัตริย์ไม่เซ็น พระมหากษัตริย์ไม่เอา
อย่างนั้นจะเป็นการกระทบบกกับ ข้าพเจ้าว่าข้อนั้นข้อสำคัญ ถ้าอย่างนั้น
จะเอาข้อนี้บอกเสียก็ได้ ถ้าเขาเพียงในเวลาด้วยความเกรงใจตามทัญแปรญัตติ
เสนอนั้นในกรณีที่ว่าประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องบอกว่าจะเซ็นเซ็นในเรื่อง
เรื่องไหนจะต้องส่งไปตรวจ จะเอาอย่างนี้หรือไม่ ถ้าเอาอย่างนี้พอจะ
ไปกันได้

๑๑.๒๑ น.

หลวงประยูรวงศ์สาร กรมมาชิก : ที่เงาอีกกรวดขึ้น
อธิบายเมื่อกัน ข้าพเจ้าก็ฟังขย้เห็นอนกัน ที่ข้าพเจ้าเข้าใจว่าอธิบายไป
หมายความว่าสถานที่สถานการณ์ฉุกเฉินไม่ใช่ประกาศไม่ได้ ประกาศได้เหมือน
กัน แต่ว่าแตกต่างกันแล้วมา คือในรัฐธรรมนูญฉบับเดิมนั้นไม่ได้ระบุว่า
สถานการณ์ฉุกเฉินประกาศอย่างไร การประกาศเป็นไปโดยกฎหมาย ใน
พระราชบัญญัติการพิมพ์ก็มีอยู่ เมื่อมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินก็
หมายความว่ารัฐบาลประกาศเอง ไม่จำเป็นต้องไปขอให้พระมหากษัตริย์ลง
พระนาม แต่ว่าตามรัฐธรรมนูญถ้าจะมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
แล้วต้องมีพระบรมราชโองการประกาศด้วยจึงจะประกาศได้ ไม่ใช่หมายความว่า
ว่าประกาศไม่ได้ และถ้าเมื่อจำเป็นพระมหากษัตริย์จะต้องลงพระบรมราชโอง
การก็หมายความว่าทำโดยยาก นั่นคือก่อนรัฐบาลจะกระทำอะไรก็ตามโดย
พระสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ไม่ฉุกเฉินถ้าพระมหากษัตริย์ลงพระบรมราชโอง
การ พระมหากษัตริย์จะลงพระนามก็ขย้ขย้แล้วเมื่อใดจะประกาศบ้างหรือไม่ หรือ
รัฐบาลเสนอก่อน ถ้าเห็นรัฐบาลเสนอก่อนไม่ทำอย่างไร ไม่ใช้ว่าเสนอก่อน

LIRT

ห้ามพระมหากษัตริย์หรือบังคับพระมหากษัตริย์ให้เซ็น จะเซ็นหรือไม่ก็ทรง
ใช้ดุลยพินิจก่อนว่าเหมาะสมหรือไม่ ก็เมื่อมีกรณีฉุกเฉินที่ควรประกาศใช้
ตามรัฐธรรมนูญนี้กระทำได้หมายความว่า จะเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินจริงๆ เชื้อ
แล้ว มีฉุกเฉินแล้ว ภาวะฉุกเฉินนั้นจะเทียบได้กับภาวะสงครามจะยิ่งหย่อน
กว่ากันหรือไม่แน่แล้วแต่กรณี แล้วเรากล่าวว่าถึงฉุกเฉินจริงๆ ต้อง
มีปรากฏการณ์ลงไปว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อเช่นนั้นแล้วความปลอดภัย
ของประเทศก็จะอยู่ในฐานะที่ไม่ยิ่งไม่หย่อนกว่าในเมื่อมีสงคราม เราจึงเทียบ
อยู่ในอันที่เหมือนกัน ขอได้โปรดเข้าใจข้อนี้ ไม่ใช่หมายความว่าพระมหาก
ษัตริย์ควรหรือไม่ควร ประกาศ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องการให้อยู่ใน
พระราชอำนาจอันแท้จริงทีเดียว

ท่าน ประเด็นข้อใหญ่เวลานี้ ใครจะขอให้สมาชิกทั้งหลายใคร่ตรงสุดว่า
ถึงหากว่าเต็ม กรณีลงไปแล้วจะคุ้มครองได้หรือไม่ว่าแม้จะกำหนดว่าเช่นเซอร์
ในเรื่องอะไร เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาโดยชัดแจ้ง แต่ตามคำแปรญัตติที่หา
ได้กำหนดไว้ไม่ว่าเจ้าหน้าที่อาจจะพิจารณาได้ก็เรื่อง ที่ท่านเข้าใจก็ไม่ได้
หมายความว่าท่านจะพิจารณาทุกเรื่อง ไม่ใช่จะงด ท่านเขียนอย่างไรเจ้าหน้าที่
เขาก็มีทางออกอีก เขาพิจารณาเรื่องการรบกวนให้เข้ามา หรือเรื่อง
ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้ส่งเรื่องนั้น ๆ มา เขาก็เขียนทุกเรื่องรวม
เลยทั้งหมดมันทำได้ ที่กรมวิชาการไม่เห็นด้วยนั้นก็เพราะยังไม่เป็นของที่จะ
บัญญัติได้โดยเหมาะสมเท่านั้นเอง ถ้าไม่เหมาะสมแล้วก็พร้อมที่จะถอนผ่อน
ปรน ไม่ใช่ว่าคงเห็นว่าสั่งมาเขาก็เห็นออกมาให้คนไปหมดทุกประตู เพราะฉะนั้น
จึงเสียใจที่ยังรวมเอาเข้าไม่ได้เท่านั้น

หลวงองค์นายถ้อย : ข้าพเจ้าฟังมายังไม่หายข้องใจ คือเรื่อง
สงครามเป็นอันว่ายอมรับกันจะเช่นเซอร์หมดทั้งระเบียบก็ตามเรื่อง แต่ภาวะ
ฉุกเฉินท่านกรมวิชาการบอกได้ว่าเพิ่มข้อใคร่ตรงอัน ๓ คดีของพระบรมม
ราชโอรังการ แต่เหตุผลที่เราจะรักให้มีพระบรมราชโอรังการ ประกาศ

สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นกระผมคิดว่าไม่ยากนัก อย่างเวลานี้เหตุการณ์ทางใต้
เหตุการณ์วันที่ ๓ ตุลาคม แล้วก็จะแยกตัวออก ถ้าจะประกาศภาวะฉุกเฉิน
ประกาศได้ เหตุผลผมเห็นว่ามันไม่เป็นความยากลำบากอะไรในการที่จะขอ
ใหม่พระบรมราชโองการ คือเหตุผลผมจึงเห็นกับท่านผู้เปรมฤดีว่าเรา
ควรจะเพิ่มความรอบคอบอีกขึ้นหนึ่งจากการประกาศเช่นเซอร์คัวร์จะเป็นใน
เรื่องอื่นใดบ้าง ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่จะเดินพื้นที่ต่าง ๆ เรื่องร้อยเรื่องพันเรื่อง
ให้ส่งมา เราเห็นว่าเป็นการไม่สมควร มันเป็นเหตุผลขึ้นหนึ่งที่เราวินิจฉัย
ว่าเจ้าหน้าที่ทำการไปส่งคัวร์หรือไม่ คิดว่าจะเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ หมดก็ดำเนินการ
จัดการไม่น่าจะขัดข้องอะไร

พระยาอรรณการุณวิธาน (กรรมาชิการ) : เท่าที่ได้ฟังมา
ก็ดูเหมือนสมาชิกส่วนมากก็ยอมรับในข้อที่ว่าถ้ามีการประกาศสงครามหรือ
การรบแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องระบะเรื่องอะไร ขอแต่เพียงว่าประกาศ
สถานการณ์ฉุกเฉิน ให้ระบะขึ้นคงจะเป็นความประสงค์ของท่านสมาชิกจะให้
เป็นอย่างนั้น แต่ท่านไปตราว่าสถานการณ์ฉุกเฉินคือการรบใน มีการ
สถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งว่าการรบก็มี ถ้ากรณีเป็นเช่นนั้นจะอย่างไร เมื่อ
เราขอรับว่าการรบให้ทำได้แล้ว สถานการณ์ฉุกเฉินก็มีเช่นนี้ขอเหมือนกัน
ความจำเป็นยิ่งกว่าการรบก็เป็นได้

๑๑.๒๘ น.

น.อ. พระยาสุรภักดิ์พัฒน์ ร.น. : ข้าพเจ้านำเรื่องมากราบ
เรียน ข้าพเจ้ายกในฐานะพระมหากษัตริย์ด้วย เพราะเหตุความธรรมดา
ประเทศประชาธิปไตยปกติเขาไม่เช่นเซอร์ ก็เช่นเซอร์แห่งสงคราม
อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าได้ฟังคำอธิบายของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องกัน บาง
ท่านคุบระหนึ่งว่าต้องระวังอย่ามาก เช่นดังเรื่องอื่นที่แห่งสงคราม ดัง

เรื่องด้านนี้ก็ควรจะแพ่งก็ตาม ดูประหนึ่งว่าฝรั่งเต็มที่ สมมติว่าข้าพเจ้าตั้งไปตรวจค่าถ้าโยกเชียงใหม่เข้ามาหมด เพราะไม่มีรถไฟมาส่งอย่างนี้จะถือว่า เป็น โค้ดก็เป็นโค้ดได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นถ้าตั้งอาจจะเป็นส่งเข้าทำให้ เห็นเป็นโค้ด ดูเหมือนว่าฝรั่งมีคชขบที่เดียว ถ้าจะตั้งโค้ดที่เดียวแล้วข้าพเจ้า ตั้งเรื่องธรรมดาได้ ตั้งเรื่องอะไรก็ได้เป็นโค้ดไปหมด ถ้าจะตั้งโค้ด จริง ๆ เขาตั้งเรื่องธรรมดาได้ หรืออย่างที่ว่าเราทราบเรียนเมื่อครั้งว่าถ้าโย เชียงใหม่เข้ามาหมดแล้ว เพราะไม่มีรถไฟ เป็นชิ้นว่าพทที่ไหนแตกก็ได้ แต่ ข้าพเจ้าขยักด้วยอะไรเพราะอดอ้างความที่เขาเช่นเซอร์มา เช่นเซอร์อะไรเพราะ ระหว่างสงครามเท่านั้น ขบวนการเราไม่มีอะไรเช่นเซอร์

๑๑.๓๐ น.

พระยาอรรถพิทยพิศาล : กระผมขอจะกราบเรียนว่าเมื่อ ประกาศเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินแล้วจะให้เขาหนึ่งสี่พันไปเช่นเซอร์แล้ว จะให้บอกเรื่องราวอะไร ผมเข้าใจว่าในเรื่องที่หาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ในโอกาสนั้นจะต้องบอกชัดลงไปว่าประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นด้วยเรื่อง อะไร เช่นเป็นต้นว่า ณ มีเหตุเกิดมีผู้ก่อกบฏจะแยกราชอาณาจักรขึ้น แล้ว เพราะฉะนั้นได้ตั้งว่ามีสถานการณ์ เมื่อประกาศเช่นนั้นก็ควรจะไม่เกี่ยวข้องในเรื่องที่จะตั้งเรื่องอะไรต่าง ๆ เรื่องที่พิจารณาในศาล เรื่องอะไรต่าง ๆ ไม่เกี่ยวข้องกันในเรื่องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เพราะเหตุว่าขบวนการ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน จะต้องบอกเรื่องที่เป็นประโยชน์ เพราะฉะนั้น ในการเข้าใจความประสงค์ของรัฐธรรมนูญในข้อนี้ก็จะเช่นเซอร์อะไรที่ ประกาศเรื่องออกไปที่นั่นซึ่ง เข้าใจเช่นนั้น เมื่อก่อนนั้นแต่ถ้าในกระบวน นี้จะเห็นว่าขยักเรื่องอะไรบ้าง เพราะประกาศมีองค์ที่ขยักแล้ว

LIRT

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว : ข้าพเจ้าถูกพิจารณาเรื่องหนักหนาสาหัสไม่
เห็นด้วย และก็ได้ลงมติมาสองครั้ง เจ้าของญัตติก็น่าให้ลงมติด้วยแล้ว แต่ก็
มีผู้เสนอของดมติ ท่านข้าพเจ้าจะขอกรังทูลถาม ขอให้ลงมติเพื่อประโยชน์เขา

มีสมาชิกบริวาร

ว. ท. สัมพันธ์ ชันชะชวณะ : ขอเบ็ดตกก็ปรายค่อไป

มีสมาชิกบริวาร

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ : ผู้ใดเห็นควรเบ็ดตกก็ปราย
ไปรประชุมอื่น

สมาชิกยกมือ ๑๐ นาย

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ : ผู้ใดเห็นว่าการลงมติได้แล้ว
ไปรประชุมอื่น

มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ : เป็นอันว่าให้ลงมติ ผู้ใดเห็น
ว่าการลงมติเพิ่มเติมขอความตกลงไปตามที่มีผู้แปรญัตติ ไปรประชุมอื่น

มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรประชุมอื่น
สมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ : เป็นอันว่าไม่เติม อวรก ๕
มี ๒ คน ขอให้ตัดอวรก ๕ อตก คือ นายเทพ ๑ กับขุนประเสริฐ ๑

นายจง ใจภักดิ์ : อวรก ๓ กระหม่อมไม่ได้อภิปราย

๑๗๕๕-๑๑

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ : นายจงใจภักดิ์ อวรก ๓
นายจง ใจภักดิ์ : ข้อยความในอวรก ๓ ของรัฐธรรมนุญนั้นข้าพเจ้า
ขอแยกข้อความดังกล่าวไปนี้คือ "การมีโรงพิมพ์ การห้ามทำโรงพิมพ์"

LIRT

การห้ามดำเนินการหนึ่งข้อพิมพ์ การบังคับให้ลงข้อความใด ๆ ในหนังสือพิมพ์เพื่อมีรายนามผู้ปรากฏตามมาตรฐานจะกระทำไม่ได้ การที่ข้าพเจ้าจะขอข้อความลงไปครั้งนี้ ก็เพราะเหตุว่าการห้ามดำเนินการหนึ่งข้อพิมพ์เป็นของสำคัญมาก ถ้าได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว รัฐบาลจะไปห้ามการดำเนินการหนึ่งข้อพิมพ์นั้น ในเวลาปกติซึ่งอาจจะเป็นการมีรายนามผู้ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไปมาก เช่นในการยึดใบอนุญาต หรือไม่ให้ขายหนังสือพิมพ์อะไรเหล่านี้ เป็นต้น การบังคับไม่ให้ลงข้อความในหนังสือพิมพ์ได้โดยปรากฏมาแล้วคือในการที่จะเป็นเสียดการกัก หรือจะเป็นลักษณะอื่น ๆ ก็ดี ถ้ารัฐบาลมีใจโอนเอียงไปอาจจะไปบังคับให้หนังสือพิมพ์ลงข้อความในหนังสือพิมพ์ก็ได้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนาข้างของตน เช่น มุ่งได้สิทธิข่มขู่ให้หนังสือพิมพ์ลงข้อความมากมายซึ่งจะคัดลอกไม่ได้ และในข้อความนั้นก็เป็นการโฆษณาสิทธิพิเศษของเรา การเขียนข่าวนี้เป็นอำนาจสูงสุดของหนังสือพิมพ์ ขอยกตัวอย่างเช่นข้าพเจ้าจะเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์หนึ่ง ข้าพเจ้ามีความนิยมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในการที่พระมหากษัตริย์และทางฝ่ายรัฐบาลนิยมสิทธิของมโนศักดิ์ก็พยายามพูดในหน้าใจข้าพเจ้าให้ลงข่าวไปในทางนิยมคอมมิวนิสต์ ถ้าข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยและคัดค้านกระทำ มันก็จะเป็นการมีรายนามผู้ปรากฏไปมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ท่านบัญญัติเรื่องนี้ด้วย

๑๑.๓๐๗ H.

พระยาธรรมการวิธานพนธ์ : ที่ท่านขอให้เติมว่า “ในการพิมพ์ของหนังสือพิมพ์กัก การห้ามการพิมพ์กัก การห้ามการควบคุมหนังสือพิมพ์กัก” นั้นปรากฏอยู่ในร่างของกรรมาธิการแล้ว เมื่อท่านเป็นผู้บัญญัติครบแล้ว ข้าพเจ้าหวังว่าจะพอเข้าใจ แต่ที่ส่งมาซึ่งบอกว่าการเขียนบังคับให้ลงข้อความใด ท่านบอกว่าจะกระทำไม่ได้ ซึ่งการบังคับในการที่จะอะไร อย่างว่า

LIRT

แต่หนังสือพิมพ์หลายฉบับโดยประการใดก็ตามไม่ได้ขยับตัว เพราะเป็นการตีเสรีภาพของประชาชน ซึ่งในขณะนั้นบรรณารักษ์กฎหมายอาญาแดงโทษอยู่แล้ว เป็นความผิดธรรมดาแต่เป็นการขรรฆศาที่ทำได้ขยับตัวก็ไม่ใช่เป็นเขียนไว้ในหนังสือ

นายของ โจ๊กกิด : ที่ท่านกรรมาธิการข้างนั้นถามเหตุผลอยู่แต่ว่าเขียนไม่ได้ขยับตัว อย่านั่นข้าพเจ้าว่าเมื่อเขาออกกฎหมายบังคับได้ เพราะว่าพระราชบัญญัติการพิมพ์ออกว่าถ้ารัฐบาลเห็นสมควรจะให้ออกข้อความใดก็ได้ หนังสือพิมพ์จะต้องพิมพ์ ถ้าไม่มีรัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้เราก็เขียน

เลขาธิการสภาข้าราชการ : ท่านสมาชิกยังไม่เข้าใจในข้อความในมาตรา ๓๓ วรรค ๒ ที่ท่านพูดนั้นเป็นการบังคับเขาเป็นการจำกัดเสรีภาพ ในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา ซึ่งเป็นการจำกัดเสรีภาพที่กว้างขวางกว่า ๒ ทำได้เมื่อมีกฎหมาย กฎหมายมีอยู่ ๔ กรณีคือคุ้มครองเสรีภาพมีอยู่ในกฎหมายอาญาที่บังคับอยู่แล้ว ๒ เพื่อคัดค้านการกระทำผิด ๓ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมของประชาชน และ ๔ มีองค์แห่งความเสื่อมโทรมของเขารัฐชาติไม่ได้เนื่องจากจะมีกฎหมาย กฎหมายไม่ใช่ว่าจะออกตามชอบใจมีอยู่ ๔ กรณีนี้ ผมคิดว่าผู้บัญญัติถึงของตน

นายของ โจ๊กกิด : เมื่อพ่วงท่านกรรมาธิการอธิบายถึงอันนี้เรื่องใจขอให้อ่านไปได้

ประธานสภาข้าราชการ : ไม่ขอให้อ่านไปได้มีผู้ประพฤติกว้างให้คัดออกต่อคนพิจารณาความกันได้ นายเทพ ๑ ข้อคดีวรรค ๔

นายเทพ โชตินิธิ : ที่ข้าพเจ้ามีความประสงค์ให้ตีความได้เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ อีกหนึ่ง หนังสือพิมพ์ รัฐจะกระทำมิได้ มีปัญหาแก่ข้าพเจ้าจะขอขึ้นกล่าวถึงท่านผู้ประพฤติกว้างอีกคนหนึ่งซึ่งยังไม่ถึงเวลาแต่เพื่อสนับสนุน ขอโทษกับคุณเล็ก ผู้มีศรัทธาของบรรณารักษ์หนังสือพิมพ์เป็นองค์การขอ

ในเราจะทำด้วยวิธีว่า กรมการรัฐหนึ่งอาจจะลงมติว่า หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น
 ลงข้อความถูกต้องรวดเร็วและเป็นกันดาร และวิจารณ์ด้วยความเป็นธรรม
 เช่นนี้ เราจะให้รางวัลได้หรือไม่ เพราะรางวัลเองก็ของประชาชนหนังสือพิมพ์
 เมื่อเป็นเช่นนั้น กรมการรัฐคนอาจจะให้คะแนนหนังสือพิมพ์นั้น ๆ เรียงลำดับ
 ๑-๒-๓-๔ แล้วก็ให้เงินหนึ่งเดือนเป็นลำดับไป เป็นการอุดหนุน ก็กระทรวง
 ใดให้หนังสือพิมพ์ราคาขึ้น รางวัลก็ลดความสำคัญคุณค่าของหนังสือ
 พิมพ์ก็คะแนนสูงขึ้น ว่าในความรู้สึกนึกคิดของเราแล้วก็เป็นหนังสือที่น่า
 เชิดชวได้ อย่างนั้นจะทำให้ราชการหนังสือพิมพ์ดีขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว
 ชาวเขาไม่ใช่ว่าเงินจะเป็นต้นแบบ เพราะว่าถ้าหากมีข้าราชการรัฐบาลแล้ว
 ชาวเขาว่ากระทรวงทำดี ไม่รับมีปากทุกครึ่งไม่เคียด อย่างไรก็ตามชาวเขา
 เห็นว่าการมีปากทุกครึ่งควาจะเป็นการปิดประตูกันไป ถ้าหากว่าเราจะ
 เรียงอย่างนี้ เราไม่ให้หนังสือพิมพ์ก็ได้ หรือถ้าหากว่าเมื่อจำเป็นบางครั้ง
 บางคราว อย่างที่ผู้ปรารถนาดีทำเป็นนัยยากกว่าก็ได้ แต่ชาวเขาว่าหนังสือ
 หนังสืพิมพ์ก็จะมีมันมีนัยยากกว่า แต่เป็นข้อปรารถนาเราให้อย่างไรก็เป็นข้อ
 เรื่องหนึ่ง ชาวเขาชอบถามกรมการรัฐว่าราชการจะอย่างไร

๑๑.๕๕ น.

ชนประเพณีรัฐสภาตรา : ชาวเขาเสนอให้ตัดพรรคออกทันที
 ก็เพราะเหตุ ๔ ประการคือ ประการหนึ่งทางคำพิพากษาเมือง ประการหนึ่ง
 ทางคำพิพากษาของ ประการหนึ่งทางคำพิพากษาเสฐรัฐกิจ ประการหนึ่งเกี่ยว
 กับประชาชน ในทางคำพิพากษาเมืองชาวเขาไม่หนักถึงรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี
 หรือคณะใดคณะหนึ่งโดยจะเพราะ ชาวเขาถือว่ารัฐบาลเป็นฝ่ายหนึ่ง หนังสือ
 พิมพ์เป็นฝ่ายหนึ่ง และชาวเขาไม่ใช่อุดหนุนรัฐบาล รัฐบาลจะใช้ประโยชน์ทาง
 ทัพหรือรถ ในชั้นการเมืองนั้นยกย่องอำนาจรัฐไม่ได้ยกย่องกัน มีผล
 ในชั้นการเมืองนี้แล้ว เมื่อต้นฉบับฐานการเมืองถูกยกย่องแล้ว ก็ความ

ด้านการปกครอง ในด้านการปกครองก็ขอแยกหลักออกเป็นสองประการ
 คือสิ่งที่เรามาอยู่ภายใต้การปกครองนั้น มีทั้งสังคมและชื่อ ถ้าชื่อของปราม
 ถาคัดของดั้งเดิม หนังสือพิมพ์ก็ภายใต้รัฐบาล ซึ่งอาจจะทำให้เดชะอาจจะ
 ชักได้ แต่ว่าถ้าในมาความตามออกหนังสือ ถ้าเมื่อหนังสือพิมพ์เขาเข้า
 ระดับก็เค้นแต่เมื่อไม่ได้รับการออกหนังสือ หนังสือพิมพ์นั้นก็อาจจะลงไป
 ได้ ทันทีทันใดเศรษฐกิจที่แข่งขันกับต่างประเทศนั้น ข้าพเจ้าถือว่าอุตสาหกรรม
 มีความหมายถึงอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ด้วยเหมือนกัน ทั้งนี้หนังสือพิมพ์
 ที่เริ่มตั้งตัวแต่ละชนิดที่แข่งแรงแล้ว ข้าพเจ้าทราบความของหนังสือพิมพ์
 เจตนาดี แต่ว่าคิดว่าระดับการหนังสือพิมพ์ของเรายังเป็นอุตสาหกรรม ถ้า
 หากว่าต่างประเทศเขามาแข่งแล้วจะมีทางขึ้นขึ้นมา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
 ขอให้คิดออก ขอให้อยู่ในความมั่นคงของรัฐบาลทั้งเห็นว่าควรจะต้องเริ่ม
 หรือไม่ควรจะตั้งเริ่ม ทั้งนี้ในด้านที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในอาชีพหนังสือ
 ว่าจะตั้งเริ่ม แต่ว่าถ้าจะตั้งเริ่มจะตั้งเริ่มอย่างไรนั้น มีข้อว่าให้เงินอุดหนุน
 ดังที่ญี่ปุ่นอุดหนุนเด็ก ๆ โดยรัฐบาลแล้ว แต่ที่ควรระดับหนังสือพิมพ์ใน
 เวชชาชีวะ ก็เวชชาชีวะประชาชนมีฐานะต่ำ ทั้งนี้ปัญหาที่เราจะแก้ประชาชนหรือ
 จะตั้งเริ่มหนังสือพิมพ์หรือตั้งอย่างอื่นพร้อมกัน หรือว่าเราจะทำอย่างไร
 ข้าพเจ้าเห็นว่าการศึกษาของประชาชนแพงมากกว่า เพราะฉะนั้นการที่เรา
 จะให้ประชาชนได้อ่านหรือ ได้ฟังหนังสือพิมพ์ทั้ง ๆ ไปด้วยกัน ข้าพเจ้าขอ
 เราจะเปิดช่องได้มากที่สุดให้รัฐบาลมี ใ้ยกตัวสร้างหนังสือทั้ง ๆ ให้ประชาชนได้
 อ่าน เพราะเหตุว่าเราเขียนหนังสือทั้ง ๆ แต่รัฐบาลให้เงินอุดหนุนแล้ว จะทำ
 ให้ประชาชนได้อ่านวรรณกรรมที่ดี ๆ ได้ ด้วยเหตุประการอื่น ข้าพเจ้า
 ขอให้คิดวรรณคดี เมื่อท่านว่าเป็นอุตสาหกรรมแล้ว ก็ให้เขาแข่งขันกัน
 ด้านอุตสาหกรรม เขาคความดีของเขาชนหน้า ราชบัณฑิตยสถานแล้ว เจริญ
 ไม่ค่อยไปง้อคนอื่นหรอก

พล.ท. จีระ วิชิตสงคราม : เรื่องโทษในการให้เงินนั้น ก็เป็น
 อย่างที่ท่านกรรมาธิการว่า แต่ว่าการให้เงินก็เป็นประโยชน์ในทางอื่นที่ว
 ภาวจะได้พิจารณาในการเมืองระหว่างประเทศก็ ในกาบริหารก็ ถ้าเรา
 จะให้พิจารณาทุกตัว ๆ มา แต่ยังไม่ปัจจุบันเขาก็ว่าการโทษนานัน
 เป็นกาสำคัญขงรัฐ เรื่องนี้เป็นเรื่องจำเป็นเกิดขึ้น เพราะฉะนั้น
 หนึ่งคือพิมพ์ก็ได้ก็ได้นั้นเขาคิดแต่นมาก และไปออกไปในต่างประเทศมาก
 หนึ่งประการหนึ่ง บางทีหนังสือพิมพ์อยู่ในต่างประเทศนั้นเอง รัฐมีความ
 จำเป็นจะต้องอุดหนุนเพื่อให้เป็นไปตามนั้น เพราะฉะนั้นการที่วางคดีห้าม
 เลี้ยกเดียวก็เด็ดขาดในทางอื่น ดังที่ประโยชน์นั้นยังมีมาก ไม่ใช่จะ
 เหมือนกัน เพราะฉะนั้นกรรมเห็นด้วยกับผู้เสนอว่าควรจำกัดในชั้น
 ออกเดียว

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้า
 ขอเสนอให้ลงมติ ผู้ใดเห็นว่าการจำกัดวรรค ๕ นอออกกฎหมายวิ
 หงต้องเสนอ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิยกมือ ๑๔ นาย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย คือให้ลง
 มติร่างกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิยกมือ ๑๕ นาย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เห็นควรให้ตัดออก ๑๕ ไม่เห็น
 ด้วย ๑๕ เป็นอันไม่ตัด เวลาที่จะเที่ยงแล้ว จะว่ากันไปออกหรืออย่างไร
 เหลืออีก ๑ นาที พลเรือตรีเล็ก ๆ

ขอรัฐบาลหรือเสียหายอะไรต่ออะไรอย่างรัฐบาลก็อาจจะชดเชยมัน โดย
เหตุผลที่ว่าวิถีทางการเป็นค่ากว้างไม่มีใครจะเข้าใจได้ กรมวิจิตรการก็สนใจ
ที่จะรับได้ ถ้าอย่างนั้นรัฐบาลเองอาจจะออกหนังสือพิมพ์วิถีการอย่างนั้น
จะรับออกเองอย่างเรื่องวารสารจากเขากันนั้นไม่ห้าม ถ้าออกจะให้ตั้งเดิม
จริง ๆ แต่อีกเล่มออกอีก

น.อ. พระยาศรวิชัยพิพัฒน์ ร.น. : ข้าพเจ้ามีความปรารถนา
ขอจากกระทรวงมหาดม ความรู้ของกรมวิจิตรการสักหน่อยว่าการให้เงินหรือพิมพ์
อย่างอื่นชดเชยหนังสือพิมพ์รัฐจะกระทำมิได้ ถ้าหากว่าอันเตอร์เนชันแนล
เพดส์ คอนเฟอเรนซ์ที่นายอรรถกฤษเชษฐาหนังสือพิมพ์ไปประชุมซึ่งเป็นเกียรติของ
ชาติแล้วหนังสือพิมพ์ไม่มีเงินแล้วรัฐบาลจะเอากไป ข้าพเจ้าตั้งต้นเพราะ
ไม่มีผู้แทนหนังสือพิมพ์ที่รายหน้า จึงขอจากกระทรวงมหาดม ขอรับทราบความ
ดังตั้ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถูกแต่ถามได้

น.อ. พระยาศรวิชัยพิพัฒน์ ร.น. : ตามเท่านั้น

หลวงประจักษ์ศิลปาคม (กรมวิจิตร) : คำว่าให้เงินพิมพ์
อย่างอื่นชดเชย หนังสือพิมพ์ ถ้าอ่านแล้วอ่านอย่างไรก็เห็นจะต้องแปลว่าให้
พิมพ์สิ่งใดไม่แปลว่าให้ทุนทางอย่างนั้นอย่างนั้น แล้วว่าอันนั้นไม่ใช่ชดเชย
หนังสือพิมพ์ชดเชยหมายความว่าในการออกหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ถ้าว่า
เพื่อการศึกษาด้านนี้แล้วรัฐบาลจะส่งคนหนึ่งไปศึกษาว่าราคาหนังสือพิมพ์เมือง
นอกไม่เราความหมายอันนั้นเหมือนกัน อาจจะดีกว่าท่านว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : หมดเวลาแล้ว ขอเดินไป
วันจันทร์

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๕ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภาผู้ทรงคุณวุฒิ

นายเกษม บุญศรี (ประธานกรรมการ)	นายเจริญ บัณฑิตโร ผู้ตรวจงาน
ขุนคลังศึกษากร (เลขานุการกรรมการ)	นายประเสริฐ บัณฑิตคุณี ..
พ.ธ. ถิ่น จำนงภูมิเขต	นายประสิทธิ์ ศรีสุธา ..
นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	นายสุรินทร์ ฤทธิสาร ..
ทดลองตั้งคณาภิรักษ์	นายสุรินทร์ จิตรกลัก ..
น.ธ. พระยาศรีราชย์พิพัฒน์ ร.น.	นายศรี มนต์ไตรเวศย์ ..
ขุนประเสริฐศุกุมাত্রา	นางสาวอารีรัตน์ สุ่มบุญ ..
นายอินท สิงห์เนตร	นายเด็ก จารุบุญ ..
นายจง ไชยศักดิ์	นางโสมเดตา ถิ์ถาวร ..
นายเกษม คำรงบด	นายพิพัฒน์ เอกะโรติก ..
	นายดวง เจียรพงศ์ ..
	นางสาวฉันทนา ชาญบ่อน ..
	นางสาวฉานนิก ศศกรณะ ..
	นายโชค กุศลวาทิน ..
	นายอุดม พลอยชิงวาดย์ ..
	นายประภาศิริ จันทามย์ ..
	นายฉัตร นิตะไพจิตร ..
	นายฉันทชาย ศุภระดมิก ..

นายหยุด แสงอุทัย
เลขาธิการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ

ศรีธรรมมาธิบดี
ประธานสภาผู้ทรงคุณวุฒิ

LIRT